

DRAUGAS

PERIODICALS
August 27, 1999
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 27, 1999

MIXED ADC 606
S179 P7 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08/26/99

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr. 167
Kaina 50 c.

'Sausio 13-osios byloje' paskelbtas nuosprendis

Vilnius, rugpjūčio 26 d. (BNS) — Vilniaus apygardos teismas ketvirtadienį laisvės atėmimo bausmėmis nuteisė šešis 1991 metų sausio 13-osios perversmo sąmokslininkus. Paskelbus nuosprendį, visi nuteistieji buvo suimti ir išvežti į Vilniaus tardymo izoliatorių.

Buvęs prosovietinės LKP pirmasis sekretorius Mykolas Burokevičius nuteistas kalėti 12 metų. Prosovietinės LKP skyriaus vedėjas Juozas Jermalavičius teismas skyrė 8 metus laisvės atėmimo, prosovietinės LKP sekretorius Juozas Kuolelis nuteistas kalėti 6 metus. SSKP leidyklos direktoriui Leonui Bartoševičiui teismas skyrė 3 metus laisvės atėmimo, radijo stoties „Tarybų Lietuva“ redaktoriui Stanislovui Mickevičiui — 4 metus laisvės atėmimo. Buvusi VRM viešosios tvarkos skyriaus vyriausiąjį inspektorių Jaroslavą Prokopovičių teismas nuteisė kalėti 6 metus, pritaikius amnestiją, bausmę jam sumažinta iki 4 metų.

Nuteistieji nuosprendį per 20 dienų gali apskusti aukštesnėse instancijose. Skirdamas bausmę, teismas atsižvelgė į teisiųjų amžių, sveikatą bei kiekvieno vaidmenį padarytose nusikaltimuose.

M. Burokevičius teismas pripažino kaltu dėl tyčinio nužudymo, sunkių kūno sužalojimų organizavimo, antivalstybinių organizacijų kūrimo ir kitų nusikaltimų. Tačiau M. Burokevičius buvo išteisintas dėl kenkimo ir šaunamųjų ginklų grobimo.

J. Jermalavičius pripažintas kaltu dėl antivalstybinių organizacijų kūrimo ir viešų raginimų smurtu pažeisti Lietuvos Respublikos suverenitetą. Dėl kenkimo, tyčinio nužudymo ir kūno sužalojimų organizavimo, šaunamųjų ginklų grobimo ir dar kelių nusikaltimų J. Jermalavičius buvo išteisintas.

Ištesindamas M. Burokevičių ir J. Jermalavičių dėl kurių jiems pareikštų nusikaltimų, teismas nusprendė, kad prokuratūra neįrodė jų dalyvavimo toje nusikaltimoje veikloje.

Į įkalinimo laiką M. Burokevičiui ir J. Jermalavičiui teismas įskaitė nuo 1994 metų iki nuosprendžio trunkantį kardomąjį kalinimą.

Kitiems nuteistiesiems, kurie taip pat buvo kurį laiką buvo suimti, į bausmę taip pat įskaitytas kardomojo kalinimo laikas.

J. Kuolelis pripažintas kaltu dėl antivalstybinių organizacijų kūrimo bei kenkimo. L. Bartoševičius ir S. Mickevičius buvo pripažinti kaltais dėl antivalstybinių organizacijų kūrimo.

* Buvęs Lietuvos vidaus reikalų ministras Stasys Šedbaras teigia, jog Lietuvoje policininkų uždavimai yra „katastrofiškai“ maži, ir jų nepadidinus, visuomenė neišvengs korupcijos plitimo. Dirbdamas ministru, jis siūlė policininkų atlyginimus padidinti dviem pakopomis, ir su šiuo planu sutiko buvus premjeras Gediminas Vagnorius. Pasak S. Šedbaro, šių metų antrąjį pusmetį mažiausias policininko atlyginimas, atskaičius mo-

cijų kūrimo. Visi nuteistieji, išskyrus J. Prokopovičių, kalės griežto režimo pataisos darbų kolonijoje. J. Prokopovičiui bausmę paskirta atlikti sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijoje.

Kai kuriems nuteistiesiems teismas skyrė šiek tiek lengvesnes bausmes, nei siūlė Generalinė prokuratūra.

Į nuosprendį kai kurie nuteistieji reagavo gana santūriai. Nepatenkinti buvo M. Burokevičius ir J. Jermalavičius. Teisėjo paklausti, ar suprato nuosprendį, M. Burokevičius atsakė, kad ne viską girdėjo. J. Jermalavičius pareiškė protestuosiantis prieš nuosprendį.

Visi teisiamieji savo kaltę neigia. M. Burokevičius yra atsisakęs Lietuvos pilietybės ir laiko save Rusijos pilietis. J. Jermalavičius taip pat sako esąs Sovietų sąjungos pilietis. S. Mickevičius yra Rusijos pilietis.

Byla Lietuvoje iki šiol neturėjo atitiktims pagal nusikaltimų apimtį, sudėtingumą. Joje liudijo daugiau nei 4,000 liudytojų ir 1,500 nukentėjusių, bylą sudaro 332 tomai, įskaitant 14 tomų kaltinamąją išvadą.

Byla buvo pradėta nagrinėti 1996 m. lapkritį. Prieš teismą stėjo 6 iš 51 kaltinamųjų, nes kiti Lietuvos teisėsaugos institucijoms yra nepasiekiami.

Baltarusijos veikėjo kreipimasis turi sulaukti Lietuvos dėmesio

Vilnius, rugpjūčio 26 d. (Elta) — „Sėmionas Šareckis, paskelbęs kreipimąsi į tarptautinę visuomenę, kitų valstybių parlamentų ir vyriausybės vadovus, turėtų sulaukti atsako ir paramos, taip pat ir iš Lietuvos“, mano Seimo narė Laima Andrikienė.

Ji sakė, kad tik tarptautinės bendruomenės, tarp jų ir Lietuvos, pastangomis galima pasiekti, kad Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenko su savo sėstių prie derybų stalo su Sėmion Šareckij, Aukščiausiosios tarybos pirmininku, ir nustaitytų būsimų laisvų ir teisingų Baltarusijos parlamento ir prezidento rinkimų, atitinkančių tarptautinius standartus ir principus, datas.

„Lietuva negali užsimerkti ir nematyti, kas vyksta kaimyninėje valstybėje. Kuriamai, kas vyksta kaimyninėje valstybėje. „Didžiosios mūsų visuomenės dalies žinios apie Baltarusiją apsiriboja informacija apie pigią kontrabandą, degtinę, plūstanciją ir Lietuvos eksportuojamą elektros energiją, kad iš Baltarusijos į Lietuvą gabenami nelegalūs migrantai, ir tuo, jog Baltarusijos prezidentas yra Aleksandras Lukašenko, kuris kažką daro ne taip, kaip reikia. Tuo tarpu giluminiai procesai, vykstantys toje šalyje, daugumai Lietuvos gyventojų nežinomi“, mano L. Andrikienė.

Liepą į Lietuvą atvykęs paleistojas Baltarusijos parlamento pirmininkas S. Šareckij rugpjūčio 23 d. Vilniuje pasirašė pareiškimą, kuriame teigė, jog po liepos 20 d. Aleksandr Lukašenko pasirašyti teisės aktai negalioja. Jis kreipėsi į tarptautinių organizacijų, demokratinę valstybių, jų parlamentų ir vyriausybės vadovus su prašymu padaryti viską, kad pačiame Europos centre būtų sustabdyta naujo diktatoriško režimo plėtra.

Nuotr.: „Balx Delta“ tarptautinėse civilinės saugos pratybose tenkama „išsiliejusi“ nafta.

Tarptautinėse pratybose surinkta „išsiliejusi“ nafta

Klaipėda, rugpjūčio 25 d. (Elta) — Lietuvos Koordinacinio centro duomenimis, anksčiau trečiadienį rytą prasidėjusios tarptautinės civilinės saugos pratybos „Balx Delta“ vyko sėkmingai.

Už keturių jūrmilių nuo Klaipėdos uosto vartų po tariamą tanklaivio susidūrimo su transportiniu laivu į jūrą „išsiliejus“ 2,5 tonų naftos produktų, kuriuos imitavo priešgaisrinės putos, surinkti sėkmingai. Pagal pratybų scenarijų, tik dalis tariamos naftos buvo spėta susemti jūroje,

nemaža teršalų dėmė priartėjo prie kranto. Jai surinkti buvo naudojama speciali įranga, dirbo naftą surinkti apmokyti savanoriai. Po sėkmingų darbų „nafta“ surinkta ir išvežta sunaikinti.

Po pietų pratybų dalyviai pradėjo valyti pakrantes, sakė Civilinės saugos departamento Pavojaus objektų registro vedėja Audronė Karamzinienė.

Pratybose Lietuvos gelbė-

jimo, kranto apsaugos ir kitos tarnybos parodė, kaip yra pasirėngusios veikti pavojiaus atvejais. Mokymuose dalyvavo Švedijos, Suomijos, Danijos, Rusijos, Lenkijos, Estijos ir Latvijos atstovai.

Netoli Klaipėdos esančiame paplūdimyje vykusias civilinės saugos pratybas stebėjo ir Lietuvos Aplinkos ministerijos atstovai.

Panašios civilinės saugos pratybos kasmet vyksta vis kitose Baltijos jūros valstybėse. Kitamet jos bus surengtos Rusijoje.

„Žvėryno sklypų“ signatarai puolami dėl politinių motyvų

Vilnius, rugpjūčio 26 d. (BNS) — Seimo konservatorių frakcijos nariai, signatarai Bronislovas Kuzmickas ir Liudvikas Sabutis, komentodami sklypų įsigijimo sostinės Žvėryno rajone aplinkybes, teigė, kad kaltinimai, neva jie slapta ir puslėpiai įsigijo žemės sklypus, „yra nepagrįsti, neteisingi, neetiški ir įžeidžiantys“.

„Sklypų istorijos iniciatoriai vadovaujasi ne teisiniais ar moraliniais, o gryniais politiniais motyvais, siekdami bet kokia kaina kompromituoti savo politinius oponentus“, ketvirtadienį spaudos konferencijoje teigė B. Kuzmickas.

Žvėryne sklypą įsigijo ir Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, tačiau užsipuolus žiniasklaidai ir opozicijai, jis pranešė sklypo atsisakęs.

Visi trys signatarai pasinaudojo LDDP administravimo laikais priimtu vyriausybės nutarimu, suteikiančiu teisę Kovo 11-osios akto signatarams, taip pat dar kelių kategorijų piliečiams, įsigyti žemės sklypus namų statybai už simbolinę kainą.

„Už žemės sklypą Žvėryne aš sumokėjau valstybės nustatytą kainą — ne pats tą kainą pasiūliau. Ta suma yra 32,000 litų — mano daugelio metų santaupos, gyvenant tik iš atlyginimo“, sakė B. Kuzmickas. Jis teigė abejojęs dėl teiginių, kad šių sklypų rinkos vertė yra pusė milijono litų. „Juk pagal rinkos ekonomikos papročius, tikroji kaina išryškėja tik tada, kai už ją yra mokama. Būtų idomu žinoti, ar kas nors panašią sumą už panašų sklypą yra mokėjęs“, samprotavo B. Kuzmickas.

Buvęs Aukščiausiosios tarybos Atkuriamojo Seimo pirmininko pavaduotojas teigė, jog prieš metus, kai jis įsigijo

sklypą, „nebuvo manoma, kad ta vieta tarp infekcinės ligoninės ir automobilių stovėjimo aikštelės yra prestižinė“. „Bet jeigu šiandien žemės vertė toje vietoje pakilo ir tuo pretekstu užgindijama signatarų teisė ir galimybė ten sklypą gauti, tai kas, kai kurių opozicijos ir kai kurių žiniasklaidos atstovų nuomone, turėtų ten įsigyti?“, retoriškai klausė B. Kuzmickas.

Jis taip pat stebėjosi, kodėl „dabartiniai oponentai“ tylėjo iki šiol, jeigu vyriausybės nutarimas yra netinkamas, ir juo pasinaudojo ir „kai kurie LDDP nariai“.

Buvęs Atkuriamojo Seimo sekretorius L. Sabutis neigė, kad sklypai buvo skiriami slapta. Jis teigė esąs pasirašęs panaikinti sklypo pirkimo sutartį, jeigu paaiškėtų, kad žemė turi savininką arba šis plotas būtų pripažintas reikalingu visuomenės poreikiams. Tačiau jis pabrėžė neatsisakęs sklypo, kol „atsilaikys šiam šmeižtui“.

* Buvęs užsienio reikalų ministras, dabar priklausantis Seimo LDDP frakcijai Povilas Gylys iš valstybės už simbolinę kainą yra įsigijęs sklypą Vilniuje, ketvirtadienį pranešė dienraštis „Respublika“. Pastarąjį metų P. Gylys ypač griežtai kritikavo Seimo pirmininką, kuris pernai pirkė žemės sklypą Žvėryne. 9,5 arų sklypas prie Žalųjų ežerų tuometinės Vilniaus valdžios sprendimu P. Gyliai buvo atmatuotas 1993 m., kai jis jau buvo užsienio reikalų ministras. P. Gylys dienraščiui teigė, kad sklypas jam skirtas kaip Vilniaus universiteto profesorius. Už žemę jis sumokėjo 501 litą 44 centus. Įteisinant šį sklypą Valstybinio žemės kadastro (įkainojimo-red.) duo-

Rusijos prezidentas įtariamas ryšiais su mafija

Roma, rugpjūčio 25-26 d. (AP-Reuters-BNS) — Šveicarijos ir Rusijos prokuratūros, tiriančios rusų mafijos nusikaltimus, atskleidė, kad nusikaltamo pasaulio atstovai į Rusijos prezidento Boris Jelcin ir jo dukterų sąskaitas pervadė daugiau kaip 1 mln. dolerių, trečiadienį pranešė Milano dienraštis „Corriere della Sera“.

Pasak laikraščio, šiuos pinigų siuntė albanų kilmės rangovas Bahgjet Pacolli, kuris buvo pasamdytas atlikti Kremliaus ir Rusijos parlamento pastatų remonto darbus. B. Pacolli tyrimą atliekanciai Šveicarijos teisėjai Carla Del Ponte pareiškė, kad šiuos pinigus siuntė per kelias banko sąskaitas, kurių viena priklausė B. Jelcin padėjėjui Pavel Borodin. Pinigai pateko į sąskaitą Budapešte, kuri buvo skirta B. Jelcin naudojimui, kai jis lankėsi su valstybės vizitu. B. Pacolli tardytojams sakė, kad Rusijos prezidentui „reikėjo pinigų smulkios išlaidoms“.

Paskutinį kartą su oficialiu vizitu B. Jelcin Budapešte lankėsi 1994 m. viršūnių pasitarime Europos saugumo klausimais. R. Pacolli tikino apmokėjęs kredito korteles, registruotas nedidelėje draubūžį parduotuvėje Lugane.

B. Jelcin ir jo dviejų dukterų — Tatjanos Djačenko ir Jeļenos Okulovos — vardais. Parduotuvės savininkė Šveicarijos banko „Banca del Gottardo“ valdytojo žmona. Ji aptarnavo Rusijos klientų, įskaitant Rusijos vyriausybės pareigūnų sąskaitas.

Tyrimui vadovauja C. del Ponte, kuri šį mėnesį buvo paskirta Jungtinių Tautų karo nusikaltimų tribunolo vadove, ir Rusijos vyriausias prokuroras Jurij Skuratov, praneša laikraštis.

Mafija JAV bankuose „išplėvė“ keliolika milijardų dolerių

Vašingtonas. Rusijos organizuotų nusikaltamų grupių nariai dviejuose New Yorko bankuose „išplėvė“ mažiausiai 15 mlrd. dol. su prezidento B. Jelcin vyriausybės narių žinia, ketvirtadienį rašo JAV laikraštis „USA Today“. Tarp šių pinigų galėjo būti 10 mlr. dolerių Tarptautinio valiutos fondo (TVF) paskolų, rašo menų registre, jis įvertintas 15,948 litais. Nekilnojamojo turto vertintojai teigė, kad tikroji tokio sklypo rinkos kaina — apie 40,000 litų.

* Vyriausybės teisininkai Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui pasiūlė per igaliojimą asmeni parduoti žemės sklypą Žvėryne, taip atkakant į praėjusią savaitę V. Landsbergio pateiktą prašymą sudaryti komisiją, galinčią parduoti sklypą varžytinėse, o gautas lėšas skirti labdarai. Vyriausybės spaudos tarnyba pranešė suprantanti „Seimo pirmininko rūpestį ir jo kilnų norą atsisakyti jam priklausancio sklypo, aukojant gautus pinigus labdarai“. Tačiau įstatymuose nenumatyta, kad vyriausybė ar jos igaliota institucija gali spręsti fiziniams asmenims nuosavybės teise priklausantių sklypų pardavimą, rašoma pranešime. (BNS)

laikraštis, remdamasis aukštais JAV, Didžiosios Britanijos ir Rusijos teisėsaugos pareigūnais, kurių pavardės neminimos.

Pinigai buvo „išplauti“ per keturias New Yorko banko sąskaitas ir vieną Respublikos valstybinio banko, taip pat esančio New Yorke, sąskaitą. Pareigūnai sakė nežinantys, kur dabar yra šios lėšos. Jie pranešė, kad visas sąskaitas atidarė bendrovė „Benex Worldwide Ltd“, kuri įsteigė didžiausios Rusijos organizuotos nusikaltamų grupuotės vadovas.

Rusijos generalinės prokuratūros ir Didžiosios Britanijos Valstybinės kriminalinės žvalgybos tarnybos pareigūnai pranešė, kad tiriami mažiausiai penki dabartiniai arba buvę B. Jelcin vyriausybės nariai, kurie turėjo priėjimą prie TVF suteiktų lėšų. Tarp šių asmenų yra B. Jelcin dukterė patarėja Tatjana Djačenko, buvęs prezidento administracijos vadovas bei finansų ministras Anatolij Čiubais ir buvęs finansų ministras Aleksandr Livšic.

Aukšti Rusijos generalinės prokuratūros pareigūnai „USA Today“ pareiškė, esą „sunku patikėti“, kad B. Jelcin buvo nesusijęs ar bent jau nežinojo apie tai, kas vyksta.

TVF pradėjo atskirą tyrimą, ar Rusijai paskolintos lėšos nebuvo neteisėtai pasisavintos. Tačiau reikalus su Rusija tvarkancio TVF skyriaus direktorius John Odling — Smeegynė šio skyriaus darbą laiške, kuris antradienį buvo išspausdintas laikraštyje „Wall Street Journal Europe“, „Tai faktas, kad TVF paskolos buvo panaudotos teisėtiems vyriausybės tikslams, pvz., padėti padengti biudžeto deficitą. Jos buvo suteiktos, remiant ekonomines programas, kuriomis sprendžiamos esminės ekonomikos problemos“.

„USA Today“ rašo, kad šia byla tiria mažiausiai šešios JAV vyriausybės žinybos, įskaitant Federalinių tyrimų biurą (FBI) ir Ido departamentą, taip pat Didžiosios Britanijos pareigūnai.

Kremlius neigia kaltinimus korupcijai

Maskva. „Ši kampanija pradėta, siekiant diskredituoti mane ir valstybės vadovus. Tokie pranešimai greičiausiai buvo tam tikrų politinių jėgų užsakyti savanaudiškais tikslais“, sakė Pavel Borodin. Pasak jo, Kremliaus restauracijos darbai per pastaruosius trejus metus kainavo 335 mln. dol., tačiau visos statybos buvo deramai tvarkomos.

„Del straipsnių tam tikroje žiniasklaidoje, mes norėtume pažymėti, kad Rusijos prezidentas, jo žmona ir jo vaikai niekad neatidare sąskaitų užsienio bankuose“, ketvirtadienį telefonu sakė Kremliaus atstovas spaudai.

A. Čiubais laikraščio pranešimą apibūdino kaip „šmeižikiškus prasimanymus“.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 27 d.: Šv. Monika; Aušrinė, Cezarijus, Eimantas, Gaudas, Tolydas.

Rugpjūčio 28 d.: Šv. Augustinas; Augustas, Liūtas, Meta, Patricija, Tarvilas.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

LIETUVOS KREPŠINIO DIDVYRIO ATMINIMUI

Šių metų liepos 8 d., sulaukęs 89-ųjų metų amžiaus, savo gimtajame Los Angeles mieste mirė Pranas Lubinas, vienas iš didžiausių praeities sporto vyrų, žinomas kaip Frank J. Lubin. Velionį į amžiną poilsį palydėti susirinko didelis būrys giminių, draugų, pažįstamų. Los Angeles lietuvių visuomenė, patyrusi apie Prano Lubino mirtį, taip pat gausiai dalyvavo, reikšdama pagarbą įžymiam pasaulio sportininkui, didžiam nusipelnusiam Lietuvos sportui.

Prano Lubino abu tėvai buvo lietuviai: tėvas — suvalkieš, motina — aukštaitė. Prigimties apdovanojimas aukštu ūgiu, stipria fizine jėga ir lankstumu, Pranas Lubinas nuo pat vaikystės domėjosi krepšinio sportu. Studijuodamas UCLA, UC at Berkeley, o po to metus teisės mokykloje, jis žaidė įvairiose komandose. Baigęs mokslus 1932 metais, išstius 22-jis metus jis žaidė įvairiose klubuose: Pasadena Majors, Olympic Club San Francisco, Universal Pictures, 20 th Century Fox, Kelbos Barbecue, Universal Pictures bei Wickland-O'Neill krepšinio komandose. Jo vadovaujama Amerikos krepšinio komanda 1936 metais Berlyno olimpiadoje laimėjo aukso medalį. Po šių žaidynių triumfo, tiesiai iš Berlyno, Lubinas ir jo žmona Maria Agnes atvyko į tėvų gimtinę Lietuvą. Jis čia šešis mėnesius treniravo lietuvių krepšinio komandą, mokė žaisti tikrąjį krepšinį. Tai buvo nuostabus žmogus, kurio nevalia neįvertinti. Pasaulinio lygio sporto žvaigždė pasisūlė treniruoti mažai kam dar žinomus, vos tik pradėdantius Lietuvos sportininkus. Jo valios ir darbo dėka, lygiai po metų Lietuvos sportininkai suoliais darė staigmeną po staigmenos: 1937 metais Lietuvos komanda laimėjo Europos lygos taurę. Krepšinio sportas Lietuvoje randa vis didesnę pripažinimą. 1938 metais Lubinas vėl grįžta į Lietuvą, ir instruktažo įvairias komandas. 1939 metų Europos krepšinio pirmenybėse Lietuvos komanda, kurioje žaidė Pranas Lubinas apgynė Europos čempiono vardą. Lubinas, žaidęs visose rungtynėse, komandai pelnė

net 96 taškus. Po to jis grįžo į Ameriką, kur net devynis kartus buvo išrinktas į geriausiųjų Amerikos žaidėjų All American komandą.

Prieš trejetą metų, minint Amerikos krepšinio sėkmės Berlyne sukaktį Pranas Lubinas pasidalijo atsiminimais apie tos dienos sunkią pergalę. Pats Lubinas su kita komandos dalimi, žaidė išvakarėse ir laimėjo, tą dieną nežaidė. Sportininkai žaidė atviroje stadiono aikštėje, plaukiant smarkiame lietuvi. Kamuo- li tekavo tiesiog iš purvo traukti. Tai buvo sunkiai pasiektas pergalės santykiu: 19:8 amerikiečių naudai. Prieš II pasaulinį karą grįžęs į Ameriką, Pranas Lubinas ne tik aktyviai žaidė įvairiose komandose, bet dirbo ir Olimpiadose komitetuose. Jo pažymėjimai ir sporto trofėjai saugomi UCLA ir Los Angeles sportininkų garbės salėje. Be krepšinio Lubinas buvo labai geras plaukikas, reikšėsi golfe ir kitose sporto šakose.

Pranas Lubinas, gyvenime patyręs tokius svaiginančius laimėjimus, niekada nenutraukė ryšių su lietuvių visuomenė. Jis buvo pamaldus, geras Šv. Kazimiero parapijos narys, rėmęs lietuvių bažnyčią. Prelatas J. Kučingis prisimena velionį, kaip labai dorą kataliką, gerą šeimos tėvą, draugą su žmona Maria Agnes išgyvenusių 64 metus, išauginusių sūnų ir dukrą. Prelatas ne vienoje savo atsiminimų knygoje yra minėjęs, kad Pranas Lubinas buvo tikras lietuvis. Įžymusis sportininkas daugelį kartų dalyvavo Kalifornijos Lietuvių dienų atidaryme, jis džiaugsmingai sutiko Lietuvos laisvėjimo įvykius. Drauge su žmona Lubinas 1989 metais vėl apsilankė Lietuvoje, Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse, kur buvo gražiai pagerbtas.

Paskutinės kelionės pagerbime daugelis kalbėjusių minėjo velionį kaip vieną žymiausių pasaulio sportininkų ir labai kuklų žmogų kasdienybėje.

Lietuvių sporto veteranas Antanas Maziška, buvęs Lietuvos lengvosios atletikos čempionas — rekordininkas, prisiminė, kokią įspūdį padaręs Prano Lubino atvykimas į

Diana Žiliūtė š.m. rugpjūčio 22 d. tapo daugiadienį „Tour de France“ moterų dviračių lenktynių nugalėtoja (Elta)

Lietuvą. Jo darbštumas ir pasiaukojimas treniruoti Lietuvos sportininkus kėlė visų nuostabą. Lubinas už savo atsidavimą buvo pavadintas Lietuvos krepšinio tėvu. Gasparas Kazlauskas, pažinojęs velionį ir jo žmoną nuo 1936 metų, papasakojo, koks kuklus, draugiškas ir malonus buvo velionis su visais sutiktais žmonėmis. „Velionio indėlis į Lietuvos krepšinio istoriją — nepaprastai vertingas. Jis populiarino žaidimą ir jo deka krepšinis tapo tautiniu sportu Lietuvoje. Pranas Lubinas buvo geras amerikietis, lygiai tiek pat jis buvo geras lietuvis. Iškilęs iki aukščiausių sportinių viršūnių, jis ir Maria Agnes išliko labai draugiški ir malonūs su visais. Tai buvo didis sportininkas ir didis dženelmanas“, — sakė G. Kazlauskas.

Daugelio velionį pažinojusių ir jį gerbusių prisiminimai turėtų paskatinti tinkamai įvertinti šio nuostabaus žmogaus indėlį į mūsų tautos kultūrą ir istoriją.

Kalbėje amerikiečiai vadino Praną Lubiną savo šalies ambasadoriumi, pirmuoju iš didžiausių sporto aukso medalistų. Graudinančią atsisveikinimo kalbą pasakė velionio sūnus John ir kiti gimines.

Po atsisveikinimo kalbų, Antanas Maziška velionio žmonai Maria Agnes padovanojo neseniai Lietuvoje išleistą knygą „Neatslūgstancios krepšinio bangos“, kurioje rašoma ir apie Praną Lubiną.

Velionio žmona padėkojo visiems tarusiems atsisveikinimo žodžius. Ji vienodai dėkojo visiems abiejų Tėvynių žmonėms už jų pagarbą a.a. Pranui ir jo atsiminimui.

Tebūnie ramu Jam, turėjusiam tikrą lietuvių sielą, išsėstis užklotam JAV vėliava. Tegul Jam, vienodai mylėjusiam abejas Tėvyne, būna ramu visų mūsų Aukščiausiojo Tėvyneje. Išleis ramybėje.

Regina Gasparionienė

Pranas Lubinas ir jo žmona pašnekesyje su Vytautu Grybausku.

DIANA ŽILIŪTĖ LAIMĖJO „TOUR DE FRANCE“ DVIRAČIŲ LENKTYNES

Tarptautinių daugiadienį „Tour de France“ moterų dviračių lenktynių nugalėtoja sekmadienį, rugpjūčio 22 d. tapo 23 metų Diana Žiliūtė, bendroje įskaitoje aplenkusi rusę Valentą Polchanovą bei trečią vietą užėmusią praeities metų lenktynių nugalėtoją Editą Pučinskaitę.

Lenktynių pirmajame dešimtu — dar dvi lietuvės: Jolanta Polikevičiūtė užėmė šestą vietą, o jos sesuo Rasa — septintą:

1. Diana Žiliūtė (Lietuva) — 43 val. 12 min. 31 sek.
2. Valentina Polchanova (Rusija) — atsiliko 1:15 sek.
3. Edita Pučinskaitė (Lietuva) — atsiliko 4:42

4. Daniela Veronesi (Italija) — 7:21

5. Svetlana Bubnenkova (Rusija) — 7:34

6. Jolanta Polikevičiūtė (Lietuva) — 11:22

7. Rasa Polikevičiūtė (Lietuva) — 14:57

8. Mari Holden (JAV) — 15:54

9. Gunn Rita Dahle (Norvegija) — 16:54

10. Alessandra Cappellotto (Italija) — 17:16

Tarp 90 dviratininkių, kurios iš 116 baigė lenktynes, 28-tą vietą užėmė Zita Urbonaitė, 76-tą — Erika Vilonaitė.

— atsiliko 1:15 sek.

— atsiliko 4:42

— 7:21

— 7:34

— 11:22

— 14:57

— 15:54

— 16:54

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— atsiliko 4:42

— 7:21

— 7:34

— 11:22

— 14:57

— 15:54

— 16:54

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

— 17:16

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Matindami pašto ilaides, pakvatinų už prenumeratą nesuminame. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$55.00	\$35.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$30.00	\$15.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$35.00	\$15.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$50.00	
Tik šaltadienio laida oro paštu	\$180.00	\$90.00	
Tik šaltadienio laida reguliariu paštu	\$65.00		

Vyriausias redaktorius — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Kravčikas

Moderatorius — Irena Viktoras Bindokas

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija už atsiliepimus turinį nesuteikia. Šaltadienio kainos skelbiamos, gavus prašymą, ką nors atskirti.
- Redakcija straipsnius taisyti nesiūdo. Nenaudoti straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome paaiškinti kopiją.

JAUNIAUSI LIETUVOS KREPŠININKAI ŽAIS FIBA VARŽYBŲ BAIGMĖS TURNYRE

Rugpjūčio 8 d. Maskvoje Lietuvos berniukų (13-14 metų) krepšinio rinktinė 103:39 (54:12) sutriuškino Rusijos I komandą ir pateko į Tarptautinės krepšinio federacijos (FIBA) organizuojamo turnyro finalines varžybas, kurios vyks šių metų gruodžio mėnesį.

Pirmosiose rungtynėse Rusijos sostinėje lietuviai 78:65 nugalėjo jugoslavus, antrosiose — 77:46 įveikė Rusijos II komandą.

(BNS)

LIETUVOS BOKSININKAS PASAULIO ČEMPIONATE

JAV vykstančio pasaulio bokso čempionato aštuntfinalyje pirmadienį kovojo du Lietuvos atstovai pralaimėjo savo varžovams taškais — Vidas Bičiulaitis (svorio kategorija iki 57 kg) 2:9 nusileidė tailandieciams Somluck Kamsing, o Robertas Nomeika (iki 63,5 kg) 2:6 buvo priverstas pasiduoti venesuelieciui Patrik Lopez.

(Elta)

PRASIDEDA FUTBOLO PIRMENYBĖS

„Lituanicos“ vyrų futbolo vienuolikė rugpjūčio 29 d. žais pirmąsias 1999-2000 metų „Metropolitan“ lygos I diviziono futbolo pirmenybių rungtynes. Jos vyks dviem ratais: rudens ir pavasario. Praėjusį pavasarį pasibaigusiose panašiose pirmenybėse „Lituanicos“ vyrai užėmė III vietą (iš 10 komandų).

Pirmosios rungtynės mūsų šaliai išmėgins jėgas su lenkų „Lightning“ vienuolike. Rungtynės vyks Lemonte, prie PL centro esančioje aikštėje. Pradžią 3 val. p.p. Del Darbo šventės rugėjo pirmąjį savaitgalį rungtynių nebus. Po to mūsų šaliai pasirodys aikštėje kiekvieną sekmadienį.

Komandos vadovas Gediminas Bielskus sako, kad pirmosios rungtynės bus sunkios su žaidėjais, nes dar nepasibaigė meksikiečių lygos žaidimai, kuriuose dalyvauja dalis „Lituanicos“ futbolininkų.

Šį kartą aikštėje nematysime geriausio komandos šaulio Virgio Žuromako, kuris šiuo metu svečiuojasi Lietuvoje.

Gediminas Bielskus pataria nenusiminti ir žada daryti viską, kad būtų pelnyta pergalė prieš mūsų didžiausius varžovus.

Veteranai laimėjo

„Lituanicos“ veteranų futbolo komanda rugpjūčio 21 d. pradėjo šios pačios lygos pirmenybes. Pirmame susitikime, Lemonte, „Lituanicos“ veteranai įveikė lenkų „Eagles“ vienuolikę 2-1. Rungtynės buvo įdomios ir permainingos. Mūsų šaliai, kurių eilėse dabar žaidžia nemaža gerų, neseniai vyrų vienuolike atstovavusių futbolininkų, čia laimėjo pelnytai. Įvartius pelnė Kęstutis Rekašius ir Rolandas Siņiakovas.

Šį šeštadienį veteranai žais išvykoje prieš „Fortunos“ vienuolikę.

Klubo finansiniai reikalai

KAS PAKEIS JELCINĄ?

ZENONAS PRŪSAS

Rusijos prezidento Jelcin kadencija baigiasi kitų metų birželio mėnesį, kada turėtų būti išrinktas naujas prezidentas. Mat, pagal konstituciją, Jelcinas nebegerai kandidatuoti trečiam terminui. Atrodo, kad jo klišė („šeima“), o gal net ir jis pats, yra įsivėlusį į daugelį nelegalių aferų, ypač per valdžios turto privatizavimo procesą. Todėl Jelcinas ieško kelių, kaip, jo kadencijai pasibaigus, išvengti kriminalinių apkaltinimų.

Yra kelios galimybės. Viena būtų dėl kokių nors vidinių ar išorinių neramumų pratęsti kadenciją, paskelbiant karinį stovį. Tai labai slidus kelias ir nuo jo visgi buvo atsakyta. Kitas kelias būtų sudaryti uniją su Gudija, ir tada Jelcinas kandidatuotų Rusijos-Gudijos federacijos prezidento rinkimuose. Atrodo, kad nuo šio kelio irgi buvo atsakyta. Buvo apsispręsta prieš trečiojo kelio: pasirūpinti, kad nauju prezidentu būtų išrinktas Jelcinui šimtaprocentiniai lojalus kandidatas, kuris vėliau nuo apkaltinimų apsaugotų ne tik patį Jelciną, bet ir visą jo „šeimą“, atseit, visus artimuosius bendradarbius.

Bet kur rasti tokį kandidatą? Buvo bandyta jį paruošti per ministro pirmininko postą. Prasidėjo ministro pirmininko kėdžių žaidimas, kada per 17 mėnesių buvo pakeisti 4 ministrai pirmininkai, tačiau, arba buvo suabejota jų lojalumu, arba sugebėjimu išsikvoti prezidento postą. Kol kas apsispręsta prieš Vladimiro Putiną. Jo ateitis priklauso nuo to, kaip jam pavyks išspręsti Dagestano konfliktą. Net jei jam pavyktų numalšinti sukilimus, tai užtikrintų gal tik jo išlaikymą ministro pirmininko kėdėje iki Jelcino kadencijos pabaigos, bet tai toli gražu negarantuotų jo išrinkimo prezidentu, net ir jei visą Jelciną „šeimos“ nario Beresovskio valdoma žiniasklaida būtų sėkmingai paleista ir rinkimų akcija.

Per šį Jelcino pasimetimo ir klaidžiojimo laikotarpį Maskvos meras Lužkovas jau suorganizavo opozicinę koaliciją, pavadintą Tėvynė. Į ją pavyko įtraukti Rusijoje šiuo metu populiariausią politiką Eugenijų Primakovą. Tai buvo šios koalicijos didelis laimėjimas, nes, pagal žmonių apklausinėjimus, jei koalicija ir gruožio mėnesio 19 dienos rinkimus eitų be Primakovo, ji gautų tik 16 proc. balsų, o komunistų partija su 34 proc. ir toliau liktų vyraujanti partija. Jei Tėvynės koalicijoje būtų Primakovas, ji laimėtų 28 proc.

balsų, o komunistai begautų tik 27 proc. balsų. Atseit, Tėvynės koalicija Dūmoje iš komunistų perimtų vadovaujančią rolę. Tai matydamos, Lužkovas pakvietė Primakovą į savo partiją, pasiūlydamas kandidatų sąrašą būti pirmuoju, o pats pasitenkindamas antrąja vieta. Rugpjūčio 17 dieną buvo sukurta speciali spaudos konferencija, į kurią kartu su Primakovu atėjo pats Lužkovas, Vladimiras Jakovlev (Petrapilio gubernatorius), Tatarstano gubernatorius ir agrarų partijos vadas M. Lapašin. Tai rodytų, kad būsimoje Dūmoje agrarų partija blokuos jau ne su komunistais, o su Tėvynės koalicija. Ją remia ir didelė dalis Rusijos provincijų gubernatorių.

Taigi bent dabar atrodo, kad po Jelcino eros Rusijos valdžia perims Tėvynės koalicijos žmones, kurie atstovauja politiniam centrui. Šioje spaudos konferencijoje Primakovas užtikrino Jelciną, kad jį laimėjimo atveju, bus praveistas įstatymas, pagal kurį negalėtų būti keliamos kriminalinės bylos buvusiems prezidentams. Taip pat bus sugrąžintas viceprezidento postas.

Per šią spaudos konferenciją nepaaiškėjo, kas bus kitas Tėvynės koalicijos prezidentinis kandidatas: Lužkovas ar Primakovas. Pagal nuomonį apklausinėjimus, Primakovas su 19 proc. vyrauja tarp galimų Rusijos prezidentinių kandidatų. Antruoju yra komunistas Žiuganovas (15 proc.), o trečiuoju Lužkovas (9 proc.). Įdomu, kad Žiuganovo procentas nuo ankstesniųjų 22-23 proc. nukrito iki 15 proc. Tai rodytų, kad jis turi mažai galimybių būti išrinktu prezidentu. Lužkovas yra labai populiarus Maskvoje, bet mažiau populiarus provincijose, o Primakovas turi nemažai pasekėjų visoje Rusijoje. Lužkovu pasitiki tik 17 proc. Rusijos gyventojų, o Primakovu — 26 proc. Primakovas kitais metais bus 70 metų ir turi daug patirties užsienio politikoje. Lužkovas bus 63 metų ir ne tik užsienio, bet ir vidaus politikoje patirties kaip ir neturi. Todėl, bent dabar atrodytų, kad Tėvynės prezidentiniu kandidatu bus Primakovas, nes jis turėtų daugiau galimybių laimėti rinkimus.

Trumpai peržvelkime, kas yra Primakovas ir ką jo išrinkimas galėtų reikšti Lietuvai. Jis gimė 1929 metais Kijeve, Ukrainoje, bet išaugo Tiflise, Gruzijoje. Tėvai buvo tydi, pavarde Finkelšteina. Dar jam esant vaiku, tėvą areštavo ir jis dingo be žinios. Sūnų išau-

Prieš 10 metų nuo Vilniaus iki Talino susikibę rankomis lietuviai, latviai ir estai pasmerke 1939 m. rugpjūčio 23 d. pasirašytą Molotovo-Ribbentropo paktą. Dešimtmečio proga kai kuriose Lietuvos vietose gyventojai panašiu būdu įvyki paminėjo. Nuotr. Eltos

gino motina, kuri, būdama gydytoja, dirbo labai ilgus valandas ir sūnui negalėjo skirti daug laiko, todėl jis išaugo gatvėse, be tėvų priežiūros. Nenorėjo būti žinomas kaip žydų, todėl pavarde pakeitė į Primakovą. Jis lankė rusų mokyklą, buvo geras mokinių. Del to buvo priimtas į prestižinę Maskvos universitetą, kur buvo populiarus studentas dėl savo gabumų ir linksmo būdo, tik nenorėdavo kalbėti apie savo tėvą. 1953 metais baigė Rytų studijų institutą, kur išmoko arabų kalbą, ir po to pradėjo ekonomijos studijas doktoratui. Vedė aukštą KGB pareigūnų dukterį ir pasidarė „Pravda“ dienraščio korespondentu Egipte bei kartu pradėjo dirbti KGB.

1959 metais įstojo į komunistų partiją. Kaip Artimųjų Rytų specialistas, susipažino ir susidraugavo su Irako Sadamu Hussein, Egipto Hosni Mobarak ir kitais arabų pasaulio vadais. Pasidarė patarėju daugeliui sovietų vadų. Kaip žinomas antisemitas, su slaptaisiais uždaviniais dirbo Izraelyje. Prie Gorbaciovą net pasidarė Politbiuro nariu kandidatu. 1991 metais buvo paskirtas KGB užsienio žvalgybos viršininku. Žlugus Sovietų Sąjungai, lengvai priėjo prie Jelcino. Yra gaudų, kad, dirbdamas prie Gorbaciovą, šnipinėjo Jelcinui apie Gorbaciovą. Toliauėjo užsienio reikalų ministro ir ministro pirmininko pareigas Jelcino vyriausybėje, iki pašalinimo šių metų gegužės mėnesį.

Kaip reikėtų charakterizuoti Primakovą? Plačiai skaitomas „Readers Digest“ žurnalas (1999 m. kovo mėn.) jį tiesiog vadina pavojingiausiu rusu (the most dangerous Russian). Jis yra oportunistas, prisitaikėlis, karjeristas, ne-

turįs skrupulų cinikas. Atseit, tipiškas komunizmo produktas. Bet gal tokiu turėjo būti, dirbant KGB. Antra vertus, jis yra labai atsargus ir nelinkęs į radikalizmą bei dažną status quo kaitaliojimą. Tai įrodė, būdamas Rusijos ministru pirmininku. Nekencia NATO ir yra labai priešingas jo plėtimuisi, ypač į Baltijos kraštus. Yra už „atgavimą“ Gudijos, Ukrainos ir Gruzijos, ypač už Gudijos „atgavimą“. Nemini Baltijos kraštų, tik vieną kartą yra pareiškęs, kad su Lietuva santykiai yra labai geri.

Ar reikėtų bijoti Rusijos karinio užpuolimo, jei prezidentu išrinktų Primakovą? Atrodo, kad galimybė yra nedidelė, bent per pirmą jo kadenciją. Rusijos ekonomija yra labai blogame stovyje. Taip pat, pagal generolą Lebed, Rusija dabar parengties stovyje turi tik apie 10,000 karių. Todėl užpulta Lietuva, bent teoretiskai, galėtų gintis, iki ateitų pagalba. Tik dar daugiau reikėtų susirūpinti geresniu kariniu pasiruošimu, modernia gynybos ginkluote, jaunimo patriotiniu auklėjimu ir įstojimu į NATO. Rimtesnis pavojus Lietuvai gal bus ne per

ateinančius 5 metus, bet vėliau, jei Rusija atsistos ant kojų. Bent Primakovo prezidentavimo atveju, Rusija gal daugiau dėmesio kreips ne į Baltijos kraštus, o į Kaukazą ir į Vidurio Aziją, kur yra dideli naftos ištekliai. Todėl gal mus kol kas dar paliks ramybėje.

ŽENKLAS TEATRO SUKAKČIAI PAMINETI

Valstybės įmonė „Lietuvos paštas“ rugpjūčio 20 d. į apyvartą išleido dviejų pašto ženklų bloką, skirtą pirmojo viešo lietuviško spektaklio — Keturakio „Amerika pirtyje“ — 100 metų jubiliejui.

Viename ženkle pavaizduoti pirmojo spektaklio dalyviai ir jo organizatoriai, antrajame — to spektaklio afiša.

Pašto ženklų bloko autorius yra dailininkas Saulius Jasčiuginas, nominali vertė 8 Lt. Pašto ženklus 60,000 vienetų tiražu išspausdino Budapešto valstybine spaustuve Vengrijoje.

Palangos miesto pašte specialiu pirmos dienos antspaudu buvo antspauduojama pašto korespondencija. (Elta)

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

KAIP AŠ BUVAU MINISTRU

Nr.6

ZIGMAS ZINKEVIČIUS

Tęsinys

Tai matyti iš viso konteksto — kalbama vien apie lietuvių kalbą. Lietuvių kalbos mokymo lygis tose mokyklose yra iš tikrųjų labai žemas. Beje, tokios nuomonės buvau ne tik aš, bet ir kitakalbiai tėvai, susitikimuose su manimi argumentavę savo pasiryžimą leisti vaikus į lietuvišką mokyklą bent tuo, kad ne-lietuviškoje mokykloje vaikai neišmokomi pakankamai gerai valstybinės kalbos. Taigi Vaškovičiaus užsiėmimas neteisingas, mano mintis iškreipiantis.

Toliau buvau kaltinamas, esą kvostinuojau žmonių teisę apsispręsti dėl tautybės, nurodinėjau, kokia ji turinti būti. Tai irgi prasimanymas, tiesiog šlykštus melas, nes niekuomet aš taip nesu elgėsis. Net labiausiai ekstremistų nekenciamoje mano knygoje „Rytų Lietuva praityje ir dabar“ ne kartą pabrėžiau žmogaus teisę patiam pasirinkti tautybę. Čia vėl Vaškovičius grubiai iškreipė mano mintį.

Ir paskutinis Pareiškimo užsiėmimas — esą aš tvirtinu, kad žmonės, nepakankamai mokantys valstybinę kalbą, nėra Lietuvos piliečiai. Iš tikrųjų aš tik smerkiau tuos nelietuviškų mokyklų vadovus (ne paprastus žmones!), kurie nesupranta valstybinės kalbos, vadinau juos pasigailejimo vertais žmonėmis ir teigiau, kad kiekvienas mokytojas ir kiekvienas mo-

kyklos vadovas privalo mokėti valstybės, kurioje gyvena, kalbą. Priešingu atveju — koks gi jis Lietuvos pilietis? Vaškovičius mano mintį, kaip matome, ir čia pakreipė sau reikiama kryptimi, kad galėtų mane koreguoti.

Taip iškreipęs mano interviu mintį, Vaškovičius padarė „logišką“ išvadą: „Kyla pagrįstas įtarimas, kad akademikas Z. Zinkevičius nesusipažinęs ne tik su Žmogaus teisių deklaracija ir kitais tarptautiniais aktais, kuriuos Lietuva įsipareigojo vykdyti, bet ir su Lietuvos Respublikos Konstitucija, tautinių mažumų bei Švietimo įstatymais. Esamė įsitikinė, kad ministro patvirtinti ir jų viešas skelbimas trukdo visuomenei kurti santarvę ir yra žalingi. Kartu tai gali rimtai pažeisti Lietuvos įvairdžiui ir prestižui Europoje bei pasaulyje. Tikime, kad Lietuvos Vyriausybė padarys atitinkamas išvadas dėl ministro Zigmo Zinkevičiaus atitikimo užimamam postui“.

Tokia Vaškovičiaus išvada, žinoma, būtų teisinga, jeigu aš iš tikrųjų būčiau taip sakęs, kaip parašyta jo Pareiškime. Deja, kaip matėme, Pareiškimas remiasi ne mano sakymu, bet savavališka jo interpretacija, iš esmės falsifikacija. Tieslas aiškus: lietuviško interviu teksto Lenkijoje niekas neskaitys, ten remsis vien Vaškovičiaus Pareiškimu ir tuo būdu pavyks sukelti tarptautinį skandalą. Taip ir atsitiko.

Efektui sustiprinti Seimo LDDP frakcijos narys Arturas Plokštas, iki tol pasižymėjęs nuosaikumu, su-

renge spaudos konferenciją „Del reikalavimo atstatyti naująjį švietimo ministrą“. Joje dalyvavo, be Plokšto ir Vaškovičiaus, Lietuvos lenkų mokytojų draugijos pirmininkas Juzefas Kviatkovskis. Gaila, apie tą konferenciją sužinojau tik vėliau iš spaudos, todėl negalėjau joje dalyvauti ir paneigti kalbėtojų melą. Kad to melo ten buvo labai daug, matyti iš aprašymo spaudoje.

Į Lietuvos lenkų ekstremistų sukeltą triukšmą tuoj buvo atsiliepta Lenkijoje. Šios šalies užsienio reikalų ministerija pareiškė esanti „smarkiai susirūpinusi“. Buvo išsikviestas pasiaiškinti Lietuvos ambasadorius Lenkijoje Antanas Valionis.

Stebina mūsų valstybės vyrų ir spaudos patiklumas. Ant Vaškovičiaus klubuko pirmasis užkibo užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas. Jis tuoj pat šoko „atsiriboti nuo Zinkevičiaus“. Patikėjo Vaškovičiumi, matyt, mano interviu net neperskaitęs arba bent nesistengęs suvokti jo pagrindines mintis — siekimo sudaryti sąlygas išmokyti vaikus valstybinės kalbos visiems tiems kitakalbiams tėvams, kurie to nori. Toks „atsiribojimas nuo Zinkevičiaus“ Lenkijos užsienio reikalų ministerijos buvo priimtas „su pasitenkinimu“. Vėliau Saudargas manęs atsiprašinėjo, mat turėjęs „reaguoti“ į anos pusės „stiprų susirūpinimą“. Bet ar negalima buvo kitaip reaguoti, t.y. pasakyti teisybę? Mano padėtis buvo keblė. Kaip čia pyksies su kolega ir dar LKDP pirmininku? Teko praryti kartį pilulę „vardan ramybės“ ir koalicijos labui. Vėliau švietimo

Žmogaus ir kiaulės giminystė?

Danutė Bindokienė

Neseniai Amerikoje kontroversiją sukėlė Kansas valstijos švietimo įstaigos, nubalsavusios, kad evoliucijos mokslas mokyklose nebus dėstomas. Į Darvino teorijas ir apskritai evoliucijos raidą, ypač susietą su žmogijos išsivystymu iš tos pačios gyvyčių giminės, kurios viena šaka yra beždžionės, yra ir daugiau skeptiškai žiūrinčių arba net visiškai atmetančių, galbūt iš dalies ir dėl to, kad šias teorijas priglaudė ir stipriai propagavo ateistinis komunizmas, kuriam Dievo vaidmuo visatos, mūsų planetos, ar joje gyvybės atsiradimo mintis buvo visiškai atmetina.

Iš tiesų, nelabai žmogui priimtina beždžionės giminystė, nors kartais ir pavartojame žodį „beždžionauti“ ar kurį tolygų. O dėl Darvino teorijų, galbūt ir jos prašovė pro šalį, nes dabar atrodo, kad medicina pradeda patvirtinti žmogaus ir kiaulės artimumą, t.y., galimybę persodinti kiaulės organus žmogui be žmogijos imuninės sistemos „protestų“ ir audinių atmetimo.

Kaip „U.S. Centers for Disease Control and Prevention“ mokslininkai skelbia šio mėnesio „Science“ žurnale, per keletą metų aštuoniuose kraštuose atlikti tyrimai su įvairaus amžiaus pacientais patvirtino teoriją, kad stambesnių kiaulės organai — širdis, kepenys, insktai, kasa ir galbūt kai kurie kiti — gali būti saugiai persodinami žmogui. Smulkesnio masto kiaulės audinių žmogui persodinimai jau senokai sėkmingai daromi, ypač panaudojant atskiras ląsteles, kraują, indus, arba kiaulės odą (nudegimų atveju). Didžiausia kliūtis stambiųjų organų persodinimui iki šiol buvo virusai, kurie randami kiaulės gnetinėje sudėtyje, bet jai jokios žalos nedaro. Bijota, kad, patekę į žmogaus kūną, tie virusai neišsivystytų į kažkokią naują ligos rūšį ir nesukeltų epidemijos, kaip atsitiko su AIDS, kurios virusai iš beždžionių „persėjo“ į žmones. Vėta prisiminti, kad beždžionės tie virusai nekenkia, o žmonijai — tikra „nelaimės ryklė“, ypač Afrikoje žymne. Tačiau atsargiesni mokslininkai perspėja, kad truko apie 20 metų, kol beždžionių virusai sukėlė žmonių epidemiją, tad panašiai gali įvykti ir su kiaulėmis randamais.

Iowa State universiteto žiniomis, šiuo metu Amerikoje naujų inkstų laukia 42,830 žmonės, kepenų — 15,563, širdies — 4,298, plaučių — 3,346, o dar daug yra sergančių drauge kasos ir inkstų, širdies ir plaučių ligomis. Juos nuo mirties išgelbėti tegali šių organų persodinimas. Deja, vienintelis naujų sveikų organų „šaltinis“ yra žmogus. Nuolat laukiama didelis persodinimams tinkamų organų trūkumas: pvz., pernai tebuvo gauta 2,295 inkstai, 767 širdys, 1,319 kepenų ir pan.

Organų trūkumas ir kam turėtų būti teikiama pirmenybė, kai jie atsiranda, kartais siejamas su nemažesne kontroversija arba net šurpiais atsitikimais. Be abejo, ateityje trūkumas didės, nes medicinos mokslas tobulėja ir persodinimai dabar surišti su mažesne rizika pacientui, o išstobulinti vaistai mažina persodintų organų atmetimą.

Atsakymas — kiaulė! Juo labiau, kad jau prieš kiek laiko paskelbta apie genetiniai žmogui palankia kryptimi pakelstus kiaulės audinius. Nors, tiesą pasakius, truks nemažai laiko, kol žmogus norės atvirai prisipažinti, kad jo krūtinėje plaka kiaulės širdis... Dar prieš Antrąjį pasaulinį karą Lietuvoje buvo pasakojimas anekdotas kaip tik apie tokios „pažangios medicinos“ atvejį, kai gydytojas, per neapsižūrėjimą praradęs persodinti paruoštą širdį (vadinasi, Lietuvos medicinos buvo taip toli pažengusi dar gerokai prieš Afriką atlikta pirmą sėkmingą širdies persodinimą...), stverė vos paskerstus kiaulės širdį ir ją sėkmingai įstatė į žmogaus krūtinę. Pacientas pasveiko ir buvo normalus, tik visi stebėjosi, dėl ko jis niekaip negali praeiti pro purvyną, jame neišsivijojęs...

Norėdami apibūdinti netinkamą žmogaus elgesį, dažniau griebiamės epitetų, susietų su kiaule, negu beždžione, tarytum ir tuo patvirtindami kažkokį, tiesa, nelabai teisingą, žmogaus ir kiaulės bendrumą. Galbūt ilgainiui galėsime priprasti ir prie kiauliškų organų žmogaus kūne — juk paciento gyvybė svarbesnė negu šaltinis, iš kurio semiamas jos išgelbėjimas. Kol kas nerasoma, kaip į kiaulės organus reaguos kai kurių etninių ar religinių bendruomenių nariai, kuriems uždrausta valgyti kiaušieną. Nežinia, kaip ir mes reaguosime, jeigu likusios nuo persodinimų kiaulės dalys atsidurtų ant mesos prekystalio parduotuvių...

žmogaus elgesį, dažniau griebiamės epitetų, susietų su kiaule, negu beždžione, tarytum ir tuo patvirtindami kažkokį, tiesa, nelabai teisingą, žmogaus ir kiaulės bendrumą. Galbūt ilgainiui galėsime priprasti ir prie kiauliškų organų žmogaus kūne — juk paciento gyvybė svarbesnė negu šaltinis, iš kurio semiamas jos išgelbėjimas. Kol kas nerasoma, kaip į kiaulės organus reaguos kai kurių etninių ar religinių bendruomenių nariai, kuriems uždrausta valgyti kiaušieną. Nežinia, kaip ir mes reaguosime, jeigu likusios nuo persodinimų kiaulės dalys atsidurtų ant mesos prekystalio parduotuvių...

(Bus daugiau)

Į Žemę lekia sniego gniūžtės?

NASA palydovas „Polar Orbiter“ atrado, kad į Žemės atmosferą dažnai krinta 10-20 m dydžio 20-40 tonų masės ledo ir sniego kamuoliai (kometoidai). Tie kūnai visiškai išgaruoja dar atvedami prie Žemės, tarp 8,000 ir 24,000 km. Įvertinta, kad kas minutę ant Žemės krinta nuo 5 iki 30 tūkst. kometoidų. Tokių sniego ir ledo kamuolių takus ir jų likučius atmosferoje pavyko nufotografuoti ultravioletiniais spinduliais (atominio deguonies išmetimo linijoje). Manoma, kad taip į Žemę pakliūva dideli kiekiai kosminio vandens. Tai gali pakeisti Žemės vandenynų, atmosferos ir gyvybės vystymosi teorijas. L. Frankas, paskelbęs šį atradimą, susilaukė audringos kritikos. Svarbiausias kritikų argumentas – jei mažylės kometos krinta į Žemę, jos turi bombarduoti ir Mėnulį, o to niekas nepastebėjo.

„Olympus Mons“ – didžiausias (600 km skersmens) Saulės sistemos žinomas ugnikalnis Marse, išsiveržimo metu pakylantis 25 km nuo planetos paviršiaus.

Kraterių grandinės

Po to, kai Shoemaker-Levy kometos gabalai 1994 m. vasarą vienas po kito krito į Jupiterį, imta ieškoti panašių grupinių kritimų pėdsakų ir kituose kosminiuose kūnuose. Tokių kraterių grandinelių rasta Mėnulyje, Jupiterio palydovuose Kalistoje bei Ganimede ir net Žemėje. Dar nuo „Apollo-16“ skrydžio laikų žinoma graži 24 kraterių grandinė Mėnulyje, Debesų jūros šiaurės rytų pakraštyje. Kraterių skersmenys – nuo 1 iki 3 km. JAV teritorijoje Kansas, Missourio ir Illinois valstijose aptikta 8 smūginių kraterių grandinės pėdsakai. Kita panaši kraterių grupė aptikta Afrikoje.

Kaip atsirado Mėnulis?

Mėnulio kilmė tebėra mįslinga. Tačiau vis daugiau astronomų linkę manyti, kad prieš 4,5 mlrd. m. į jauną, tik ką susidariusią Žemę smogė maždaug Marso dydžio planetoidas. Del smūgio aplink Žemę susidarė uolų ir dulkių žiedas, į kurį pateko planetoido skeveldros ir dalis iš Žemės išmestų uolienų. Kita dalis išmestos medžiagos sukrito atgal į Žemę. Per šimtą milijonų metų žiedo medžiaga palengva susikoncentravo į vieną kūną – Mėnulį. Po susidarymo Mėnulio orbita buvo 16 kartų arčiau Žemės negu dabar. Del potvyninių jėgų tarp Žemės ir Mėnulio jis vis tolo – iš pradžių greičiau, po to lėčiau. Per pirmuosius kelis šimtus milijonų metų Mėnulis nutolo iki dabartinio nuotolio. Tuo pat metu ir į Žemę ir į Mėnulį krito gausybė įvairaus dydžio meteoroidų, palikusių apskritus kraterius. Šis bombardavimas liovėsi maždaug prieš 4 mlrd. metų. Po to dar milijardą metų tęsėsi Mėnulio vulkaninis aktyvumas. Prieš 3 mlrd. metų susiformavo dabartinis Mėnulio paviršius.

Smūginė banga

Smūginę bangą, atsirandantį lektuvui viršijus garso greitį, girdėjo ne vienas. Dabar ją galima pamatyti nufotografuotą. Nuotraukoje – JAV jūrų laivyno lektuvas „FA-18 Hornet“.

Teslamos nežemiškų civilizacijų paieškos

Toliau vyksta tolimojo kosmoso klausymasis radioteleskopais, tikintis pagauti dirbtinės kilmės signalų. Ypač kryptingai dirba SETI institutas Kalifornijoje, vykdamas Phoenix programą. 1995 m. keletą mėnesių buvo dirbama 64 m ir 22 m skersmens radioteleskopais Australijoje. 1996 m. pradėti stebėjimai Green Bank observatorijos 42 m radioteleskopu, kurie tęsiami iki šiol. Artimiausiu metu numatoma pradėti darbą su Aresibo observatorijos (JAV) 300 m skersmens, Jodrell Bank observatorijos (Anglija) 76 m skersmens ir Dwingeloo observatorijos (Olandija) 25 m skersmens radioteleskopais. Taip pat vyksta radijo signalų paieškos pagal Meta/Beta ir Serendip programas. Šios programos detaliumi buvo aprašytos. Yra požymių, kad prie civilizacijų paieškos gali vėl grįžti NASA. Ši NASA žingsnių paskatino tai, kad Šveicarijos ir JAV astronomai per pastaruosius kelerius metus aptiko planetų sistemas prie panašių į Saulę žvaigždžių.

Mėnulis tebetolsta

Labai tikslūs Mėnulio nuotolio matavimai rodo, kad Žemės palydovo orbita kas metai padidėja 3,8 cm. Šiuos matavimus mokslininkai vykdo lazerio spinduliu, kuris atsispindi nuo veidrodžių, paliktų Mėnulyje „Apollo“ skrydžių metu. Dabar tai patvirtino ir geologai, ištyrę nuosėdų formavimosi greitį uolienose Utah valstijoje. Šioms uolienoms yra 900 mln. metų ir jos susidarė jūros pakranteje, veikiant vandens potvyniams ir atoslūgimams, kuriuos sukelia Mėnulio trauka. Nustatyta, kad tuo metu Mėnulis apskriedavo Žemę per 23,4 dabartinės trukmės paras (dabar per 27,3 d.), nes jis buvo 10proc. arčiau. Žemės para tuo metu buvo tik apie 18 val. Del potvyninės sąveikos Mėnulis tolsta, o Žemės sukimosi greitis lėtėja.

„Apollo 11“ kosmonautai Mėnulyje nufotografavo kylančią Žemę. Gal ateis tas laikas, kai galėsime stebėti „žemėtekis“?

Nepakartojamas žvaigždžių spiečius

Išvaizduokite, kad jums suteikta galimybė pažvelgti į 100 mln. metų praeitį ir stebėti, kaip iš kiaušinių ritasi dinosauro jaunikliai. Būtent taip pasijuto Paryžiaus, Marselio ir Potsdamo astronomai, kosminiu Hubble teleskopu nufotografavę ypatingai didelį karštų žvaigždžių spiečių N81. Jis yra Mažajame Magelano Debesyje – netaisišklygoje galaktikoje už 200,000 šviesmečių nuo mūsų. Švytinčių dujų debesies centre maždaug 10 šviesmečių skersmens tūryje tvarka apie pusimtį žvaigždžių.

N81 žvaigždės spinduliuoja tokiančius kartų stipriau už Saulę, nuo jų sklindantis elektrinių dalelių vėjas blaško ir plėšo debesį. Bet svarbiausia ne tai. Palyginti su Paukščių Tako galaktika, Mažajame Magelano Debesyje daug mažiau sunkesnių už helio cheminių elementų. Ten sąlygos kur kas artimesnės tomis, kurios buvo Visatos jaunystėje, kai traukiantis ir tankėjant vandenilio ir helio dujų debesims, būriais išsibė pirmosios žvaigždės.

Jos buvo žymiai didesnės už Saulę, tad netrukus sprogo kaip „supernovos“, praturtinamos erdvę cheminiais elementais. Tik po to susidarė vadinamosios antrosios kartos žvaigždės, tarp jų ir mūsų Saulė, iš savo pirmtakių paveldėjusi ne tik cheminių elementų įvairovę savo atmosferoje, bet ir žaliavą planetoms.

Ar yra vandenynas Kalistoje?

Gali būti, kad Jupiterio palydove – Kalistoje – po ledo paviršiumi slepiasi vandenynas. Kosminės stoties Galileo matavimai rodo, kad Kalista turi magnetinį lauką, kuris kinta sinchroniškai su Jupiterio sukimosi. Astronomai mano, kad labai stiprus Jupiterio magnetinis laukas sukuria Kalistoje elektros srovę, kurios savo ruožtu sukuria kinetą magnetinį lauką. Tačiau leidas, kuriuo padengtas Kalistos paviršius, nelaidus elektros srovei. Manoma, kad po ledo sluoksniu gali būti šiltesnis vandeninis sluoksnis, kuriuo ir teka elektros srovė.

Poledinis ežeras yra atrastas ir Žemėje – Antarktidoje, prie Rusijos „Vostok“ stoties. Jis užklotas net 3,710 m storio ledo sluoksniu. Ežero vidutinis gylis 125 m, jis užima 14,000 kvadratinį km plotą.

Sūrus Mandaros ežeras, apsupty smėlio kopų, primena kažkada žaliavusią žemę.

Sachara buvo žaliuojanti žemė

Prieš 10,000 metų Sachara, dabar didžiausia pasaulyje dykuma, buvo apaugusi žole ir žemais krūmokšniais. Bet vėliau oro temperatūra vasarą labai pakilo, o lyti beveik išvis perstojo. Per 300 metų šio regiono klimatas pakito labai radikaliai, teigia Potsdamo Klimato tyrimų instituto (Vokietija) mokslininkai, naujai sukurę kompiuterių Žemės klimato istoriją.

Jų nuomone, Sacharos vėrimas dykuma buvo bene pats dramatiškiausias klimato virsmas mūsų planetoje, įvykęs per pastaruosius 11,000 metų. Daug senų civilizacijų, klesėjusių Afrikos šiaurėje, sunyko arba buvo priverstos migruoti į kitus kraštus. Gali būti, kad būtent dėl dykumos užimtų dirbamos žemės plotų, ankstyvosios civilizacijos atsitaro Nilo, Tigro ir Eufrato upių slėniuose.

Klimato pokyčiai prasidėjo dėl mažųjų Žemės sukimosi

Pirmas mobilusis vaizdo telefonas

Japonijos firma „Kyocera“ pradėjo reklamuoti pirmąjį mobiliųjų vaizdo telefoną, pavadintą „VP-210“. Prietaisas yra tokio pat dydžio, kaip ir įprasti mobilieji telefonai, bet dar turi įrengtą nedidelį vaizdo kamerą ir spalvinį dviejų colių ištirpinamą skystųjų kristalų ekraną. „VP-210“ tuo pat metu balseo kanalu esamajame laike perduoda ir vaizdus (du vaizdai per sekundę). Vartotojas gali įsiminti iki 30 JPEG formato vaizdų. Be to, „VP-210“ gali pasiųsti arba priimti elektroninius laiškus su prie pridėtais vaizdais. Šis prietaisas labai pravers verslininkams. Jeigu, pvz., konstruktorius nukreips telefoną į statomą pastatą, jis galės centruoti raštinėje esančius žmones iškart parodyti, kaip toli yra pažengę statybos darbai.

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

Muzika vestuvėms ir pokyliams!
Tel. 708-267-1645;
708-974-3919.
Virginijus Švabas.

25 metų moteris ieško darbo:
gali prižiūrėti vaikus, pagyvenusius žmones. Kartu gyventi negali.
Tel. 773-251-4425.

Reikalinga auklė mano namuose (gali būti su vaiku). Skambinti tel. 630-920-1173.

Ieškome patyrusių dailiojų, turinčių savo transportą. Darbas šiaurės vakarų priemiesčiuose. Teiraukitės nuo 8 iki 10 val. vakaro tel. 847-808-9109 angliskai arba rusiskai.

Housekeeper-companion needed. Female preferred. Must speak English and must have references. Full time. Preferably live-in. Tel. 773-561-7895.

Jeigu senatvėje ar negalioje jūs norite globos ne senelių namuose, bet jaukioje šeimininėje lietuviškoje aplinkoje, turite atskirą kambarį, lietuvišką maistą, lietuvišką spaudą ir knygas, sutaupti sunkiai uždirbtus dolerius, skambinkite Apolonijai, tel. 708-387-2067 ir pasitarkite.

Reikalinga moteris prižiūrėti seną moterį ir namus. Atskiri reikalinga moteris prižiūrėti namus ir tris mergaites. Šiek tiek anglų kalbos būtų naudinga. Alga, kambarys, maistas ir kiti reikalingi dalykai. Darbas Kalifornijoje. Tel. 510-420-8181 arba 510-454-4188.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
off. (773) 586-5959
home (708) 425-7160
pager (708) 886-4919

RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas
• Perkaime ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

KMIECK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4385 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

773-284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai pataravimas. Įkainavimas velui.

KOMPIUTERIJA
Parduodami kompiuteriai. Kompiuterinių sistemų surinkimas pagal kliento užsakymus. Internetiniai arba industriniai serveriai. Taisomos kompiuterių sistemos. Programinė pagalba. Interneto pajungimas. Internetiniai puslapiai. Kreipitis: Tel. 773-737-6792; Fax. 815-461-8159; E-mail: Loto2000@yahoo.com.

Moteris ieško darbo. Gali gyventi kartu, arba pavaduoti ten dirbančią moterį.
Tel. 847-244-3986, Rita.

Dėmesio! Nuo rudens pradėsime iešti naujas lietuviškas kalpas, kurias reikalingi: žurnalistai, kompiuteristas-marketingas, lituanistai, reklamos agentas, gerai mokantys anglų kalbą. Laukiame įvairių pasiūlymų.
Tel. 708-594-2586.

Moteris, turinti gerą rekomendaciją, ieško darbo: gali prižiūrėti senus žmones, padėti namų ruošoje ir gyventi kartu.
Tel. 708-839-8447.

Geras, darbūtas lietuvis stalinis, gimęs ir auge Amerikoje, ieško buto Čikagos priemiesčiuose. Skambinti Vytui, tel. 708-222-6874, arba palikite žinutę.

Tabakas – atliekų medžiagų šaltinis

Tabakas yra perdaug vertingas, kad jį būtų galima rūkyti. Tokia mintis ateina į galvą išgirdus apie tai, kokie visapusiški galetų būti šio augalo taikymai. Henry Daniels iš Centrinės Floridos universiteto iš tabako išskiria insuliną ir įvairius priešnuodžius. Vienintelis tabako augalas pagamina daugiau insulino negu jo yra gaunama 500 litrų talpos gaminto reaktoriuje. Daniels taip pat pavyko priversti augalus gaminti biologiškai suskaldomas plastmasas. Kartą panaudotos tos medžiagos suvėra suriame vandeninyje; ateietyje jų liekanas gal net pavyks naudoti kaip žuvų maistą. Be to mokslininkas tikisi, jog tabako plastmasas bus galima naudoti ir medicinoje.

Elme, išsiskalsime

Japonijos sostinės Tokyo Ginzos rajone įsikūrus kosmetikos salonas pirmąsias pasaulyje įsirengė automatinę žmogaus kūno maudymo mašiną. Sidabru žvilgančios 2,2 m ilgio ovalinės kapsulės viduje yra 13 dušo čiurkšlių, ji džiuvina nuplaustą kūną pūsdama šiltą orą ir infraraudonaisiais spinduliais. Pirmąjį mėnesį mašiną išbandė apie 200 moterų. 18 min. „skalbinimas“ kainuoja 1,000 jėnų (apie 7,5 dol.). Kapsulės-maudyklės yra pastatytos tamsioje, planetariumo primenančiame kambaryje, žvaigždėmis išpailiotomis lubomis. Kapsulės išvaizda siekiama, jog besimaudantis žmogus pasijustų lyg kosminiam laivui. Automatinėms žmonių maudyklėms susidomėjo ligoninių bei sanatorių specialistai ir žmonės, prižiūrintys senus ir ligotus tėvus. Maudyklės sukūrusi firma tikisi vėliau jas parduoti. Kurdamas maudyklę, firma išleido šimtus milijonų jėnų, todėl šiandien viena tokia kapsulė kainuotų tiek, kiek penki nauji „Mercedes'ai“.

Pagal pasaulio spaudą D. G.

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

„LIETUVOS AIDO“
PRENUMERATORIAMS
JAV PRANEŠIMAS

Šią vasarą, būdamas Vilniuje „Lietuvos aidą“ redakcijoje, susidariau įspūdį, kad igaliotinio JAV pareigos nebėra taip reikalingos, kaip anksčiau — dėl sumažėjusio prenumeratorių skaičiaus JAV ir todėl, kad „L.A.“ prenumeras galima siųsti į Vilnių asmeniskais čekiais, be tarpininko. Šiuo būdu prenumeratorios pinigai greičiau pasiekia „Lietuvos aidą“ išdą.

Todėl nuo 1999 m. rugpjūčio 1 d. pasitraukiu iš „Lietuvos aidą“ JAV igaliotinio pareigų. Visus „Lietuvos aidą“ prenumeratorius JAV prašau palaukti tiesioginį ryšį su „Lietuvos aidą“ Maironio 1, Vilnius — 2710 Lithuania. Tel. 610-544. Telefax: 224-876.

Visiems dėkoju už malonų bendradarbiavimą per tą 8 metų laikotarpį, man būnant „Lietuvos aidą“ igaliotiniu JAV-se.

Bronius Juodelis
DRAUGAS

Draugas geras, draugas malonus, o geriausias „Draugas“, kuris aplanko mūsų namus kiekvieną dieną. Jis papasakoja, kas darosi aplink mus. Juk be šito geras draugas „Draugas“ gyvenimas būtų labai nuobodus.

„Draugas“ ne tik, kad mus aplanko, bet štai visus sukvietė į savo 90-to gyvenimo gimtadienį, jubiliejinę gegužinę.

Na, ir buvo puiki! Oras buvo geras, truputį šiltokas, bet vėjelis karts nuo karto mus aplankė ir buvo labai gerai. Troškuli galėjai numalšinti visokiausia atgaiva. Maistas buvo geras ir skanus. Šeiminių gerai patyrusios, puikiai patenkinančios kiekvieno skonį.

Laimėjimai turtingi ir man nusišypsojo laimė, ištraukiau kelis laimingus bilietus.

Algimanto Barniško muzika ir dr. Vilijos Kerelės balsas, tai tikrai glėstė kiekvieno širdį. Krito į širdį viena dr. Vilijos daina (neatsimenu žodžių) tikrai viena prisimenu „kelelis“. Tai mano tėvelis ją dainuodavo. Parėjęs iš darbo, būdavo pavalgo ir ant lovos atsigulęs, dainuodavo šią dainą. Taigi ir tą dieną pajutau esanti su tėveliu ir, rodos, jį matau tokį, kokį palikau ir daugiau nebemačiau.

Su dainos žodžiais nuskridau į Lietuvą, į tokią Lietuvą, kokią aš jauna palikau. Ir, rodos, šokau tose gegužinėse, kurios būdavo ruošiamos ma-

no jaunystėje. Ir kojos tokios greitos, žolė tokia minkšta. Vienu žodžiu, skraidau, kaip paukštis.

Deja, tai viskas liko praeityje ir dabar atrodo, kad tai buvo gražus, gražus sapnas! O dabar jau žila senatvė mus pasitinka ir tyliai vedasi už rankos.

Programoje šoko maži pipiriukai, paskui ir didesni prisidėjo. Pagaliau, smagiai šoko ir minde žalią žolę jau gerokai subrendęs jaunikas.

Puiki buvo diena!
Valio! Lai gyvuoja „Draugas“.

Stasė Viščiuvienė
Chicago, IL

DĖL ŠAUNAMŲJŲ
GINKLŲ KONTROLĖS

Vytieno Statkaus pastabas, esą teisė į ginklą jau atgyveno savo, ne tik prieštarauja intencijai, bet prasilenkia su faktais.

1. Nors vaikų nelaimės su šautuvais susilaukia didžiulio žiniasklaidos dėmesio, jos iš tiesų gana retos. Dvigubai daugiau vaikų kasmet miršta nuo apsinuodijimo buitinių nuodais, o šeši kartus daugiau vaikų paskęsta vonioje arba baseine, negu miršta nuo šautuvų nelaimių. Beje, net atsisveikiant į Columbinę tragediją, jaunimo susisaukymų apskritai mažėja. Suaugusiųjų mirtinų nelaimių su šautuvais irgi labai nedaug — policija kasmet netyčia nužudo nuo penkių iki vienuolikos kartų daugiau nekaltų žmonių.

2. Statistika nepatvirtina griežtos ginklų kontrolės šalininkų argumentų, esą šiaip nusikaltimais nepasizymėję asmenys, turėdami šautuvą, bus labiau linkę susisaugyti su giminėmis arba draugais.

3. Šautuvai tikrai padeda apsaugoti. Floridos valstijos universiteto kriminologas Gary Kleck, remdamasis 48-iose valstijose atliktomis apklausomis, nustatė, kad Amerikoje kasmet du kartus dažniau panaudojamas šautuvas savigynai negu suimama žmonių už žiaurūs nusikaltimus arba vagystę. Žodžiu, tikimybė žymiai didesnė, jog nusikaltėlis gaus kulka, arba kad jam šautuvu pagrasins jo auka, negu tikimybė, kad nusikaltėliui policija suims.

Už žiaurūs nusikaltimus įkaltintų apklausa rodo, kad 42 nuosimčiai jų vienu ar kitu metu susidūrė su apsiginklavusia auka, o 43 nuosimčiai yra vienu ar kitu atveju nus-

„Draugo“ vasaros šventėje praėjusį sekmadienį laimejimų bilietelius platina Milita Milašienė, o savo laimingąjį bando surasti Loreta Lagunavičienė ir jos dukrytė Vaiva. Nuotr. I. Tjūnelienės

prendę neįvykdyti nusikaltimo, bijodami, jog būsima auka gali turėti šautuvą. Apie 90 nuosimčių kalinių, susidūrusių su ginkluota auka pabėgo, buvo pašauti, sužeisti arba aukos pagauti bent vienas.

1996 metais Čikagos universiteto mokslininkai John Lott ir David Mustard ištyrė ir palygino 3,000 Amerikos apskrity, kuriose galiojo liberalios šautuvo įsigijimo taisyklės. Jų tyrimai rodo, kad šiose vietovėse žmogžudžių sumažėjo 8 1/2 proc., išprievartavimų sumažėjo 5 nuosimčiai, užpuolimų su sunkiomis pasekmėmis — 7 nuosimčiai ir ginkluotų apiplėšimų — 2 proc.

4. Dauguma šautuvų savininkų nėra kaubojai. Beveik pusė jų, kurie praneša apie šautuvo panaudojimą savigynai yra moterys, o didelė jų dauguma — viengūnės. Ginklų savigynai pavartojusieji išsiskiria tik tuo, jog daugelis jų yra buvę nusikaltimo aukos.

Kam įdomu, siūlau pasiskaityti knygą „Didysis amerikietiškas gincas dėl šautuvų“, kuria remiuosi, pateikdamas šiuos faktus. Jos autoriai — Columbia universiteto medicinos mokyklos dekanas John Latimer, Minnesotos Viešosios sveikatos mokyklos biostatistikos dėstytojas James Boen ir buvęs Stanfordo universiteto teisės profesorius Donald Kates.

Darius Udrys
Praha, Čekoslovakija

DAR PALAIPSNIUOKIM!

Gera! Geriau. Geriausia Gera! kad prez. Adamkus NATO vyr. vadą gen. Wesley Clark Vilniuje vaišino skaniais didžkukuliais („cepeliniais“).

Geriau būtų, kad NATO vadovai, didžkukuliais privažinti, Lietuvą greičiau priglaustų po NATO sparnu.

Geriausia būtų, kad Lietuvai 21-me šimtmečiuje nereikėtų bijoti jokių piktų kaimynų, kad Lietuva būtų saugi EU(ES) ir NATO (ŠAS) globoje.

Malonu. Maloniau. Maloniausia.

Malonu, kad jau nuo 1989 metų lietuvių kalba yra valstybinė Lietuvos kalba.

Maloniau, kad 1999 metais išleista pirmoji „Lietuvių kalbos enciklopedija“ (LKE), kurioje yra visos pagrindinės zi-

nios apie lietuvių kalbą. LKE turi 746 puslapius, gražiai išleista.

Maloniausia, kad jau baigiamas leisti didžiausias lietuvių kalbos turtas — didysis akademinis „Lietuvių kalbos žodynas“ (LKŽ), kurio puikus XIX tomas pasirodė šią vasarą. Redaguojamas ir paskutinis (20-sis) tomas.

Skaudu. Skaudžiau. Skaudžiausia

Skaudu, kad labai mažai lietuvių pabėgėlių po 1990. 03.11 grįžo į savo pasilgtą (?) tėvynę. Tik keli šimtai.

Skaudžiau, kad daug jaunų žmonių po 1990 m. pabėgo iš Lietuvos; jie jau nebeįsigauginti „vargelių vargti“. Tokių yra keliasdešimt tūkstančių.

Skaudžiausia, kad lietuvių tautos lopšyje, Lietuvos kaime, beveik nebėra vaikų. Daug kaimo mokyklų turėjo uždaryti. Smuko gimimai ir miestuose. Daug sutuoktinių skiriasi...

Baisu. Baisiau. Baisiausia.

Baisu, kad keliolika tūkstančių vaikų Lietuvoje nelanko mokyklos, o vaikatauja ir vargsta miestuose.

Baisiau, kad savivadybių skaičiumi — proporcingai imant — Lietuva yra pacoje pirmoje vietoje visame pasaulyje.

Baisiausia, kad daug jaunimo Lietuvoje neranda jokio tikslo rimtai mokytis, gerai studijuoti, arba dirbti, o tik ieško lengvų gyvenimo malonumų.

Antanas Klimas
Rochester, N.Y.

PASIBAISĖTINA!

„Draugas“ Nr 151, pasiklaudamas „Elta“, 1999 m. rugpjūčio 5 dieną savo pirmajame puslapyje paskelbė, kad naujasis ministras pirmininkas Rolandas Paksas, tariamai „sekdamas prezidento Valdo Adamkaus pėdomis“, paskyręs 20 neetatinių konsultantų, kaip paaiškėja, bus atlyginami iš valstybės išduotų įvairių įstatymų projektų ir kitas valstybės plėtojimo programas.

Be „Lietuvos žinių“ (1999 m. rugpjūčio 4 d.) minimų „riešiai“ atlyginamų etatinių konsultantų ir 20 įvairių patarėjų, ministrui pirmininkui yra pavaldūs 14 ministrų ir daugiau pusšimčio viceministrų (po 3-4 kiekvienoje ministerijoje), ministrų sekretorių ir kitų aukštų parei-

gūnų. Negi jie visi kvailėliai ir negali nieko patarti? Be to, kai yra reikalingas, vyriausybės turėtų būti pasiekiami 15 aukštųjų mokyklų (tarp jų 9 universitetai: kai kurių personalas kone dvigubai didesnis negu iš tikrųjų jo reikia), Lietuvos mokslo akademijos bei Lietuvos mokslo tarybos (šios abi institucijos turi po kelias specialias šakas) ir 29 mokslinių institutų specialistai.

Šiuo savo veiksmu ministras pirmininkas plačiau atkelia vartus pasipinigauti iš valstybės išduotų Lietuvos administracijoje įsikūrusiam etatinių bei neetatinių konsultantų knibždynui ir seka ne tiek prezidentą Valdą Adamką, bet veikiau buvusį sveikatos ministrą Galdiką, kuris biudžeto lėšomis, apdovanojo ministerijos pareigūnus, vykdžiusius sveikatos apsaugos reformą, neaplenkdamas, žinoma, nė savęs: prie ministro ir Seimo nario algų buvo „prikabinęs“ dar 12,000 litų priedą.

Bronius Nemickas

KAINOS PASTOVIOS,
PAKLAUSA DIDĖJA

Rusijos ekonominė krizė, prieš kelis mėnesius vertusi Lietuvos pramonininkus daug atsargiau vertinti okinės veiklos tendencijas, dabar jau turi mažiau įtakos. Statistikos departamento atliktą apklausą, per kurią buvo apklausta 170 didžiausių Lietuvos įmonių vadovų, parodė, kad birzelis jau buvo truputį lengvesnis negu gegužė ar ankstesni mėnesiai.

Apklauskos duomenimis, birželį 31 proc. įmonių padidino gamybos apimtį, 24 proc. įmonių sumažino, o 45 proc. — liko nepakitę.

Tačiau net 62 proc. apklaustų įmonių pranešė, kad jų gaminama produkcija mažiau paklausi. Vis dėlto padėtis yra geresnė, nes gegužė šis rodiklis buvo 68 proc., o balandį net 73 proc.

Prognozuodami produkcijos gamybos perspektyvas 3-4 mėnesiams, įmonių vadovai nebuvo labai pesimistiški. Beveik trečdalis teigė, kad jų gamyba turėtų padidėti, beveik pusė, kad nepasikeis, o 23 proc. mano, kad gamyba sumažės.

Produkcijos kainų prognozės artimiausiais mėnesiais daug maž atitinka pastovią pramonės įmonių padėtį. 78 proc. apklaustųjų mano, kainos nesikeis, o 21 proc. ketina jas net sumažinti.

R.J.

A. † A.

dr. JONEI MEŠKAUSKIENEI

mirus, jos vyrą, mūsų mielą Bičiulį, prof. dr. JUOŽA MEŠKAUSKĄ, dukrą dr. MARYTĘ ir sūnų dr. JONĄ bei visą jų šeimą nuoširdžiai užjaučiame.

Petronėlė ir Jurgis Starkai

Du broliukai „Draugo“ knygynelyje renka patinkamas knygas.

PADEKA

Mūsų geroji ir darbotoji Janina Brazinskienė-Hasselberg prieš kurį laiką persikėlė iš South Ora Nje, NJ, apsigyventi į Yonkers, NY.

Gyvendama vos tik tris metus So. Orange, NJ, J. Hasselberg, nepaisant brandaus amžiaus (jau 94!), susipėjo labai gyvai įsijungti į Lietuvos Katalikų religinės šalpos organizuojamą talpintuvų siuntimo į Lietuvą darbą. Ji buvo ne tik mūsų visų širdis, bet ir glėbė. Ji visada atėdavo su krepšeliu, pilnu viso/čiausių skanėstų. O su kokių džiaugsmu mes ją sutikdavome! Ir taip vis laukdavome jos pasirodant... Be to, J. Hasselberg buvo ir mūsų pagrindinė pakautoja. Ji nuolat mus stebindavo savo kruopštumu, o nergija bei ištverme, kuo mes, jaunesnieji, ne visada galėdavome pasigirti.

Sūnau a. a. Algirdo Brazinsko nelaukta mirtis ją labai giliai sukrėtė. Ji žinojo, kaip a. a. Algirdas mylėjo Lietuvą ir kaip sielojosi dėl jos vargstančių našlaičių. Todėl, įamžindama jo vardą, ji paaukojo Katalikų Moterų sąjungos Vilniuje atstatomo mūšlaityno ir jo valgomosios salės įrengimui 5,500 dolerių. A. a. Algirdo vardą dėkingi vaikų švilpniai kiekvieną dieną matys ir jį savo maldą prisimins.

Lietuvių Katalikų religinės šalpos savanorių grupė nuoširdžiai dėkoja Janinai Hasselberg už didžiulę pagalbą mūsų sunkiame darbe. Mes tikime, kad, panaudodama savo talentą, ji suburs ir Yonkers, NY, lietuvių šalpos darbui.

Linkime jai sveikatos ir tiki mes, kad ji mūsų nepamirs.

Rozė Šomkaitė

Aš galiu padėti jums apsidrausti
Automobilis, namas, gyvybė, biznis
Puikios sąlygos ir aptarnavimas
Žinoma kompanija

PIERRE-ANDRE SAUDUS
EXCLUSIVE AGENT
Auto, Property, Life, Business
Allstate®
There is good hands.
Mes kalbame lietuviškai
ALLSTATE INSURANCE COMPANY
4888 MAIN ST., 5/F, 1
DOWNSIDE GROVE, IL 60015
BUS. (800) 700-1700
FAX (800) 700-1104

Drauskitės pas mus
„Being in good hands is the only place to be!“
Allstate Insurance Company
Home Office: Northbrook, IL

Du „Draugo“ bendradarbiai dalinasi mintimis dienraščio vasaros šventėje. Iš kairės: istorikas Jonas Dainauskas, kurio amžius bent penkeriais metais pralenkia 90-metį „Draugą“, ir žurn. Antanas Juodvalkis. Nuotr. Indrė Tjūnelienės

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos
Mutual Federal Savings and Loan
Association of Chicago
2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747
Cezimir G. Okasa, President
Patarnaujame Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 91 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Šv. Kazimiero seserys rugpjūčio 28 d., šeštadienį, švenčia savo vienuolijos įsteigėjų dieną ir 9:30 val. r. kviečia dalyvauti šv. Mišiose jų motiniško namo koplyčioje. Per Mišias bus palaiminta naujai sukurta mozaika, kuri atskleidžia Motinos Marijos gyvenimą ir dvasią. Po Mišių svečiai galės pasivaikinti kavute ir išsiaiškinti laiminguosius laimėjimų bilietėlius. Bus parduodama seselių kepta duona ir pyragai. Jeigu kas nors norėtų įsigyti laimėjimų bilietų, skambinkite tel. 773-776-1324. Bilietai perkami po dolerį (galima laimėti 1,000 dol.) arba specialioje loterijoje bilietas kainuoja 100 dol. (galima laimėti 5,000 dol.). Laimėjimų pelnas bus skirtas vyresnio amžiaus seselių priežiūrai.

Jaunimo tautinio ansamblio „Grandis“ vadovė Violeta Smieliauskaitė-Fabianovich kviečia tėvelius, vaikučius, jauniuosius, moksleivius ir studentus jungtis į ansamblio grupę ir šokti XI Tautinių šokių šventėje, vyksiančioje 20:00 m. liepos mėnesį Kanadoje. Registracija vyks šių metų rugpjūčio 12 d., sekmadienį, Ateitininkų namuose Lemonte šiaurvakariau 5 v. p.p. registracijos 4-8 skyriaus vaikiai ir jaunieji, 6 v.v. — moksleiviai ir studentai; 7:30 v.v. — jaunieji veteranai ir veteranai. Pirmoji repetitija vyks rugsėjo 19 d. (sekmadienį); laikas ir vieta bus paskelbta vėliau. Visi norintys šokti XI Tautinių šokių šventėje, turi būtini užsiregistruoti iki rugsėjo 25 d. — antrąją šokių šventę, prasidėsiantį klausimais, pagalės skambinti „Grandis“ vadovė tel. 773-436-1624.

Naujas Čikagos lietuvių teatras rugsėjo 19 d. visuomenės ruošiasi parodyti Petro Vaičiūno veikalą „Tuščios pastangos“. Pasirinktas veiklas yra puikus, suprantamas, iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, artimas lietuvių širdžiai. Atvykite ir nenusivylsite. Bilietus prašome įsigyti iš anksto „Seklyčioje“. Teatrą globoja JAV LB Kultūros taryba.

Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje prasišvęs Šiluvos atšvaitai. Jų pradžia — antradienį, rugsėjo 7 d., 6:30 val. Pamokslą sakys kun. Tomas Skrudupis. Savaitės dienomis pamokslai bus sakomi 9 val. r. ir 6:30 val. v. Šiluvos atšvaitų eiseną vyks rugsėjo 12 d. 1:30 val. p.p. Visi renkasi Mariaus aukštesniosios mokyklos automobilių aikštelėje 1:15 val. p.p. kviečiame visas organizacijas ir visus tuos, kas galėtų atvykti, apsirengę tautiniais rūbais. Paskutinė atšvaitų eiseną — trečiadienis, rugsėjo 15 d.

Beverly Shores Lietuvių parke ši sekmadienį, rugpjūčio 29 d., 11 val. p.p. vyks North Indiana didysis lietuvių susibūrimas, vasaros šventė-gegužinė. Svečiai suvažiuos iš Michigan ir Illinois valstijų, iš Čikagos miesto bei priemiesčių. Bus daug dainų, juoko, linksmybų, kalbų, gražios muzikos, stalai bus nukloti gardžiomis vaišėmis.

Veiklos Polikaitių genties net trys nariai išpareigę darbams ateitininkų studijų savaitgalį, Dainavoje vyksiančiame š.m. rugsėjo 3-6 d. Audrius Polikaitis apsiėmė atsakingas komendanto pareigas, Marius Polikaitis praves studentų simpoziumą, o muz. Darius Polikaitis sekmadienį, rugsėjo 5 d., 4:30 val. p.p. skaitys paskaitą „Žvilgsnis į muziką chorams“. Džiugu, kad turime darbo ir pareigų nevengiančio jaunimo.

Julius Šmulkštys, Lietuvos prezidento patarėjas, 46-ajame Santaros-Sviesos suvažiavime, vyksiančiame rugsėjo 9-12 d. Pasaulio lietuvių centre, skaitys paskaitą „Lietuvos prezidentas konstitucinėje teorijoje ir politinėje praktikoje“.

Lietuvos Respublikos socialinių reikalų ministrė Irena Degutienė, laikinai vykdanti Lietuvos ministrės pirmininkės pareigas, š.m. rugsėjo 19 d., sekmadienį, dalyvaus Čikagoje, Marquette Parke, vyksiančiose transatlantinių lakūnų Dariaus ir Gireno paminklų atnaujinimo šventės iškilmėse. Organizacijos ir visuomenės kviečiamas dalyvavimu šventėje pagerbti mūsų tautos didvyrių žygių ir jų atminimą.

A. a. Jadvygai Stravinskienė mirus, jos dukra Rita Penčylinė Lithuanian Mercy Lift iškėlė 375 dol. auką, kurią paskyrė giminės ir artimieji laidotuvių progai. Savo laiške lyje R. Penčylinė rašo: „Lithuanian Mercy Lift mamytė buvo labai arti prie širdies, ir ji aukojosi pagal savo išgales. Lai šios aukos, aukotos jos atminimui, padeda Jūsų kilniam tikslui“. Lithuanian Mercy Lift dėkoja aukotojams: Rimantui ir Reginei Griškeiliams, Aleksui Lauraitiui, Algiiui, Violetai ir Genei Modestams, Eduardui ir Reginei Modestams, Povilui ir Giedrei Žumbakiams. LML reikią giliai užuojautą Ritai Penčylinėi ir jos šeimai.

Don Varnas Amerikos karių-veteranų posto Nr. 986 ir pagalbinio moterų vieneto naujų valdybos narių įvesdinimas įvyks sekmadienį, rugpjūčio 29 d., 3 val. p.p. „Seklyčioje“ (2711 W. 71st St., Chicago, IL).

Meno mokyklėlės mokslo metų atidarymas — koncertas įvyks rugsėjo 2 d., ketvirtadienį, 6:30 v.v. Lemonte, PLC didžiojoje saleje. Kvietiami visi. Nuo naujų mokslo metų Lemonte veiks: baletas, dailės, dainavimo (vaikų vokalinis ansamblis), fortepijono, kanklių ir pramoginių šokių skyriai, o Čikagoje veiks: baletas, dailės, dramos, kanklių, pramoginių šokių skyriai. Čikagos skyrių lankantiems vaikams mokslo metų atidarymas ruošiamas rugsėjo 11 d., šeštadienį, tuoj po lituanistinės mokyklos mokslo metų atidarymo iškilmių. Kvietiami ir laukiame. Moksleivius užregistruoti galite atidarymo dieną ir vėliau. Šiais mokslo metais Meno mokyklėlėje dirbs ir daug naujų dėstytojų: vyresniesiems klasikinį piešinį dėstys dailininkės Eglė Bredikienė ir Irena Saparnienė, vaikų dramos studijai vadovaus Audrė Budrytė, vaikų vokaliniam ansambliui vadovaus Birutė Mockienė, skambinti fortepijonu mokys (individualios pamokos) dėst. Jurgita Bach. Kaip ir praėjusiais mokslo metais jaunesniuosius vaikus dailės dalykų mokys Daiva Karuzaite, baletas — Angelė Paulaitienė, kanklelėmis skambinti mokys Daiva Kimytė, o pramoginius šokus šokti — Ligija Tautkuvienė. Smulkesnė informacija tel. (630) 690-4051.

Pasaulio lietuvių centro vasaros sezono paskutinioji gegužinė vyks rugsėjo 5 d. 12 val. centro sodelyje. Atvykusių lauks nuotaikinga muzika ir daina. Svečius linksminis „Tėviškos kapela“, vadovaujama Stasės Jagminienės. Skanus, sotus Aldonos Šolionienės maistas, didžiosios loterijos bilietų traukimas, graži aplinka, malonūs draugai ir bičiuliai. Kvietia PLC renginių komitetas.

JAV LB East Chicago apylinkės valdyba rengia tradicinę gegužinę ir visuotinių narių susirinkimą rugpjūčio 29 d. 1 val. p.p. Vilčių sodelyje (1143 Southview Drive, Schererville, Indiana). Maloniai kviečiame apylinkės lietuvių šioje gegužinėje dalyvauti.

SKELBIMAI

• **Amerikos Lietuvių radijas**, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.v. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632. (sk.)

• **Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė š. m. rugpjūčio 29 d.**, sekmadienį, 12 val. rengia vasaros gegužinę šaulių rinktinės namuose. Maistas, kaip įprasta, atgaiva, laimės šulinys ir kiti įvairumai. Gros Kosto Ramanausko orkestras. Visi kviečiami ir laukiami.

• **Siuntiniai į Lietuvą oro paštu per 7 dienas išsiunčiami ketvirtadieniais.** Telefono kortele skambinti į Lietuvą tik 12 c/min. Baltia Express įstaigoje, tel. 800-772-7624, šiaurės Čikagoje, Elk Grove Village, tel. 800-262-3797. (sk.)

ARAS ROOFING
• **Aktijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime** jums nuoširdžiai patarnaus, duodami komiso nuolaidą, **Albinas Kurkulis**, tel. 312-879-7750 arba jo sūnus **Andrius Kurkulis**, tel. 312-879-7751, dirbą su **First Albany Corp. Čikagoje**. Iš JAV ir Kanados skambinkite veltui: tel. 1-888-879-7730. (sk.)

TAUTIŠKUMAS – TAI VALSTYBĖS PAMATAS

Istorikas Algimantas Liekis rugpjūčio 29 d. Jaunimo centro kavinėje skaitys paskaitą apie Molotovo-Ribbentropo sutartį.

Čikagoje – antrą kartą

Pats naujusias Lituanistikos tyrimo ir studijų centro svečias – istorikas Algimantas Liekis. Jis – mokslo ir technikos istorijos daktaras, Lietuvos mokslų akademijos ir Vilniaus universiteto darbuotojas, tėstinių mokslo leidinių „Lietuvos mokslas“ ir „Lietuvių tauta“ vyriausiasis redaktorius, sudarytojas ir leidėjas. A. Liekis – 17 knygų ir daugiau kaip 600 straipsnių autorius. Viena jo knygų grupė parašyta apie Lietuvos mokslo raidą ir Lietuvos mokslininkus, kitoji grupė – tai knygos apie lietuvių tautos kovas dėl savo laisvės ir nepriklausomybės, knyga apie Lietuvos šaulių sąjungą, jos įkūrėją V. Putvinskį, dviejų tomų leidinys apie Lietuvos valstybės sienas, kitas dviejų tomų pasakojimas „LKP agonijos kronika“, knygos apie Vasario 16-osios Akto signatarus, apie Lietuvos Respublikos prezidentus ir apie Lietuvos karo aviaciją 1919-1940 m.

Algimanto Liekio apsilankymas Čikagoje – antrasis. Prieš ketverius metus istorikas buvo atvažiavęs rinkti medžiagą apie VLIKą ir daly-

vavo Mokslo ir kūrybos simpoziume. Šį kartą mokslininko atvykimo tikslas – parengti knygą apie 1941 m. Birželio sukilimą ir Laikinąją vyriausybę. Knygą planuoja išleisti Lituanistikos tyrimo ir studijų centras. Istorikas taip pat dėkingas K. Ambrozaiciui, P. Kisielui, J. Račkauskui bei kitiems išeivijos veikėjams, sudariusiems jam galimybę savo paskaitą apie 1941 m. sukilimą skaityti Dainavos stovykloje. A. Liekis šią stovyklą pavadino Lietuvos lopinėliu, kuriame dar labai gyva lietuviška dvasia.

Apie 1941-ųjų sukilimą

A. Liekis teigia, kad atvykęs į Čikagą, apie 1941 m. sukilimą jis aptiko daug naujų faktų ir tiesiog „paskendo“ protokoluose, laiškuose, susirašinėjimuose. Istorikas džiaugiasi, galėjęs pasinaudoti tais milžiniškais išeivijos archyvais, buvusių sukilimo dalyvių, vyriausybės narių medžiaga, mokslininkų, tyrinėtojų, šviesuolių knygomis o taip pat susitikti su dar gyvais įvykių liudininkais ir jų artimaisiais.

Vartydamas dokumentus, A. Liekis galutinai įsitikino, jog 1941 m. birželio įvykis buvo tikrasis lietuvių tautos sukilimas. Jei sovietai šį įvykį norėjo nulyti, kad „irodytų“, jog 1940 m. „lietuvių laudis pati atkūrė tarybų valdžią“, tai vokiečiai norėjo sakyti, kad jie buvo tie, kurie išvadavo Lietuvą nuo sovietų, kuomet Lietuva buvo „SSRS teritorija“. O iš tikrųjų vokiečių kariuomenė užėmė jau nepriklausomybę paskelbusią Lietuvą.

A. Liekis teigia, kad Birželio sukilimas buvo ilgo, pagrindinio lietuvių tautos pasirengimo išdava; sukilimui buvo rengtasi ilgai ir kruopščiai, negu, sakysime, buvo rengtasi įkurti Sąjūdį, atkurti neprik-

lausomybę 1990 metais. Birželio sukilimas buvo pradėtas, jau turint aiškia programą, kaip nepriklausomą Lietuvą stiprinti sukilimui laimėjus. Laikinąją vyriausybę buvo ne kokios nors užsienio valstybės statytinė, sudaryta ne kokio nors vieno veikėjo, bet po ilgų pasitarimų, atsisvečius beveik visų partijų, veikusių nepriklausomoje Lietuvoje, pasiūlymus. Sukilimas ir vyriausybę turėjo visiems savo piliečiams laisvę, gerovę ir taiką. A. Liekio nuomone, šiuo metu ypač svarbu išsiaiškinti, kokią reikšmę mūsų tautai ir valstybei turėjo Birželio sukilimas ir Laikinąją vyriausybę, kad mūsų nebrangiai daugiau negalėtų tuo įvykiu spekuliuoti.

Istorikas mano, kad 1941 m. Birželio sukilimas – viena svarbiausių ir labiausiai minėtų mūsų tautos ir valstybės datų. Šią datą ketinama įteisinti ir Lietuvos Seimo sprendimu.

Istorikui A. Liekiui Birželio sukilimo tema – ne atsitiktinė. Jam ir anksčiau buvo svarbios ir artimos tautiško, lietuviško, nepriklausomo, šauliško ir panašios problemos. A. Liekis sako, kad pažvelgus į praeitį, tampa ypač akivaizdu, koks reikšmingas vaidmuo tenka tautiško išlaikymui. Istorikas pabrėžia, jog neveltui teigiama, kad tautiškumas yra svarbiau net už valstybiškumą; valstybė sukurama ir suinaikinama, o tauta išlieka, jei ji nepraranda savo tautinės savimonės. Susidarius sąlygoms, savo nepriklausomą valstybę galima vėl atkurti. Bet jei tauta praranda savo tautinę savimonę, tai jos niekas, kaip ir mirusio žmogaus, nebeprikels. Taigi tautiškumas – tikrasis valstybės pamatas.

Apie išeiviją

Nors dabar A. Liekis gilinaisi 1941 m. sukilimo detales, tačiau jis mąsto ir apie kny-

gų, lietuvių išeivijos gyvenimą, išleidimą. A. Liekis tikisi parašyti keletą knygų apie lietuvių išeivijos vaidmenį Lietuvos išsivadavimo kovoje, apie VLIKo reikšmę.

Daug kas pasikeitė Lietuvai tapus nepriklausoma. A. Liekio nuomone, dabar išeivija turėtų prisidėti prie Lietuvos stiprinimo, turėtų formuoti Lietuvos įvaizdį ir būti lyg Lietuvos atstovybė užsienyje. Taip pat turėtų vykti tarpusavio bendravimas, bendromis jėgomis galima būtų spręsti mokslo klausimus, išeivija turėtų balsuoti rinkimuose ir taip įsitraukti į Lietuvos valstybės valdymą. Galėtų taip pat aktyviau dalyvauti kuriant bendras įmones. Vienas iš svarbiausių dalykų – į savo gretas patraukti jaunimą.

Dėl Grūto parko

Istorikui A. Liekiui malonu matyti, kad išeivija seka Lietuvos naujienas, džiaugiasi jos pasiekimais, jaudinasi dėl nėsėmių. Ypač ryškiai tai atsiskleidžia diskutuojant apie Grūto parką, kuriame galvojama įkurti buvusią sovietinių lyderių skulptūrų muziejų. A. Liekis, kaip istoriko nuomone, šis muziejus galėtų atlikti ir teigiamą, ir neigiamą vaidmenį. Viskas priklausytų nuo to, kaip būtų pateikta ekspozicija. Jei, sakykime, ekspozicija būtų pavadinta „Juoduojų Lietuvos keliu“ ir lankytojams būtų išsiaiškinta, kad Sovietų Sąjunga buvo smurtinė valstybė, o jos veikėjai – tikri nusikaltėliai, tuomet, A. Liekio manymu, skulptūrų parkas atliktų teigiamą, patirtinį vaidmenį. Per daug šio parko, istoriko nuomone, nereikėtų bijoti.

Istorikas A. Liekis rengiasi susitikti ir su Čikagos lietuvių. Rugpjūčio 29 d., po 10 val. šv. Mišių įvykių koplyčioje Jaunimo centro kavinėje jis skaitys paskaitą apie Molotovo-Ribbentropo sutartį. Atvykite! **E. Andrukytė**

JUBILIEJINĖS SESELIŲ IŠKILMĖS

Šv. Kazimiero seselės Šv. Kazimiero seselių motiniškame name (2601 W. Marquette Road, Chicago) rugpjūčio 15 d. šventė jubiliejinės iškilmes. Trys seselės minėjo 50 metų savo vienuolinių įžadų šūkaktį, ir kita seselė – 75 metų sukaktį.

Šventė prasidėjo 10:30 val. ryto iškilmingomis šv. Mišiomis bei specialiomis apeigomis seselių koplyčioje. Iškilmingas šv. Mišias laikė vyskupas Povilas C. Marcinkus, JCD. Su juo kartu šv. Mišias koncelebravo – vyskupas Edwin M. Conway, DD, prel. Juozas Zubė, kun. Jonas Kuzinskas, kun. Vito Mikolaitis, kun. Petras Paurazas, kun. Donald Petraitis, MIC, kun. Antanas Puchinskis, kun. Edvardas Tomasiewicz, CM, ir kun. Antanas Zakarauskas. Pamokslą sakė vyskupas Edwin M. Conway, DD.

Per šv. Mišias giedojo Šv. Kazimiero seselių choras, vadovaujamas seselės Theresa Papis, SSC, vargonininkės. Seselė M. Clement Mazgelis, SSC, giedojo „Ave Maria“. Jim Hahn, grodamas triuba, atliko kitą programos dalį. Seselės Mary Balkus, Teresita, Wanda Marie ir Agnese dalyvavo šv. Mišių apeigose.

Šios iškilmės buvo ypač brangios seselėms jubilietėms. Toje eucharistinėje aukoje – šv. Mišiose – dėkingumo malda kilo į Dangiskąjį Tėvą, o seselės dėkojo už tas gausias malones, kurias jis joms suteikė per penkiasdešimt ir septyniasdešimt gyvenimo vienuolynė metų.

Seselės jubilietės tvirtai ištesėjo pažadą pasiaukojamai mylėti ir tarnauti Dievui. Per šv. Mišias su didesniu pasiryžimu jos pakartojo įžadus ir atnaujino savo Dieviškajam Suzieduotiniui ištikimą geros valios meilę.

Deimantinį jubiliejų minėjo seselė M. Evangelista Zaura, kilusi iš Šv. Antano parapijos (Cicero, IL). Aukštinį jubiliejų minėjo trys seserys: Seselė Therese Bernadette Zebrauskas, seselė M. Constance Balkus (abi kilusios iš Visų Šventųjų parapijos, Roseland, IL) ir seselė Grace Carol Wastak (kilusi iš Šv. Antano parapijos Cicero, IL).

Iškilmės dalyvavo labai daug svečių. Po šv. Mišių visi svečiai buvo pakviesti papiegti kartu su seselėmis moti-

Seselės M. Immacula, šv. Kazimiero seselių generalė vyresnioji, sveikino seselę M. Evangelistą, kuri savo 75 metų vienuoliško gyvenimo sukaktį šventė rugpjūčio 15 d. šv. Kazimiero seselių motiniškame name, Čikagoje.

niško namo saleje. Sveikiname mūsų mylimas ir brangias jubilietes, jungiamės su jomis ir drauge dėkome Dievui už Jo palaimą ir gausias malones. Taip pat meldžiame Viešpatį joms suteikti ištvermės ir tvirtybės, kol Dievas nepasikviestų jų į savo karalystę. **S.M.M.**

Šv. Kazimiero seselės Theresa Bernadette, Grace Carol ir Constance Balkus rugpjūčio 15 d. šventė savo aukštinį jubiliejų – 50 metų vienuoliško gyvenimo sukaktį šv. Kazimiero seselių motiniškame name, Čikagoje. Sveikiname seseles!

Lemonte lietuvių bendruomenės gegužinėje gausų laimės šulinėlį tvarkė: Aukšė Kronaitė, Baniūtė Kronienė, Vesta Žavistauskaitė ir mūsų uoliausias laimės ieškotojas Romualdas Košuba. Nuotr. Baniūtės Kronienės